

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 PÉNTEK január 22.

21. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A béke utja

A frankhamisítási botrány magyar belpolitikai hullámai nyugvópontonra jutottak azzal a meg egyezéssel, amelyet Bethlen az ellenzékkel kötött. A megegyezés értelmében már meg is választották a parlamenti vizsgálóbizottságot, amelynek az a feladata, hogy a bűnügy politikai hátterét felderítse. A bíróság ugyanis csak a krimet állapíthatja meg és nem foglalkozik azoknak a rejtett szélaknak kibogozásával, amelyek szövődése sokkal inkább érdekli a közvéleményt, mint a bankógyártás pusztá ténye.

A magyar miniszterelnök a parlamenti vizsgálóbizottság kiküldetésére irányuló ellenzéki indítvány elfogadásával igazolta, hogy valóban egy messzeágazó politikai konspirációról van szó és lehetőséget teremtett a bűnügy mögött lappangó titokzatos tényezők leálcázására. Akár a magyar ellenzék elszántságának hatása alatt, akár külföldi nyomásra határozta el magát Bethlen erre a lépésre, kétségtelen, hogy a magyar közélet korszakalkotó fordulat előtt áll. A pesszimizmus nem bizik a parlamenti vizsgálóbizottság működésének eredményességében és attól tart, hogy épen a leleplezni kívánt rejtélyes hatalmak leküzdhetetlen akadályokat fognak gördíteni az ellenzék purifikáló törekvései elé. A körülmények azonban ellentmondanak ennek a bizalmatlanságnak. A helyzet úgy alakult, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság munkája mindenképp fízta képet fog nyújtani a magyar politikai állapotokról. Ha a bizottság konkrét válaszokat produkál az egész világot izgató kérdésekre, akkor elkerülhetetlen a konzekvenciák levonása: a gyökeres rezsímváltozás. Ha pedig a bizottság összeülése szemfényvesztésnek bizonyulna, akkor a megegyezés óhatatlanul felborulna és a kormányzati rendszer az eltussolás bűnének sulya alatt roskadna össze. Amikor tehát Bethlen ebbe a megoldásba belement, számolnia kellett azzal, hogy a válságból kivezető uton csak a demokrácia és a liberalizmus nyomulhat előre.

A magyar demokrácia készen áll arra, hogy Magyarországnak a puccsista fajvédők üzelmei által veszélyeztetett hitelét megmentse és a magyar népet feloldja a békétlenség méltatlanul ráhengerített gyanuja alól. Mihelyt az igazság reflektorfénye behatol a reakció odvaiba és feltárulnak az igazi okai, szükségképp megnyílnak azok a sorompók, amelyek eddig a magyar demokrátiát visszaszorították a

nép sorsának intézésétől.

De a külföld is feszült figyelemmel tekint a frankhamisításból támadt magyar válság fejleményei elé. Különösen a szomszédos országok népei fűznek élénk várakozást ahhoz a tisztulási folyamathoz, amely Magyarországon megindult. Az utódállamok magyarságának nyugalmit természetesen irritálják azok a vádak, amelyeknek ki van téve a fajközösségre alapított általánosításnál fogva. Egy szuboticei magyar mérnök, aki most érkezett haza Párisból, megdöbbenő esetekeket mond el annak jellemzésére, hogy magyar ember milyen vexaturákon megy keresztül Franciaországban, amióta a frankhamisítás kiderült. Azonban nemcsak kisebbségi magyarok, ha-

nem az utódállamok faji többségéhez tartozó polgárok is kárát látják annak, hogy még nem alakulhatott ki barátságos szomszédai viszony Magyarországgal, mert ezért késnek az egyezmények, amelyek az egymásra utalt népek gazdasági érintkezését a jogbiztonság medrébe terelhetnek.

A magyar népnek azt a létérdekét, hogy a demokráciában megújodva illeszkedjék bele a népek összedolgozó társadalmába, a frankhamisítási affér nemzetközi szükségességgé növesztette meg. Minden remény megvan arra, hogy Bethlen és az ellenzék megegyezése a külföld bizalmatlanságát eloszlató, egészséges magyar közszellem diadalát készíti elő.

Pasics miniszterelnök e héten hazaérkezik

A pénzügyi bizottság elfogadta a legfelsőbb állami igazgatás költségvetését

Beogradból jelentik: A legközelebbi napokban ismét megélénkül a stagnáló politikai élet. Radics István közoktatásügyi miniszter, aki tudvalevően Zagreb-ban tartózkodik, pénteken érkezik Beogradba, ugyszintén a napokban várják Pasics miniszterelnök hazaérkezését is.

A közvéleményt egyébként a pénzügyi bizottság munkáján kívül a kommunista-letartóztatások ügye foglalkoztatja. A rendőrség nyomozását nagy érdeklődés kíséri, ámbar az a vélemény, hogy az egész ügy csak rendőri, nem pedig politikai természetű. A kommunista gyanusak letartóztatásának oka még ismeretlen, mert a rendőrség minden felvilágosítást megtagad. Hír szerint már csak harmincöten vannak letartóztatásban, a többiek a rendőrség szabadonbocsátotta.

A kommunista letartóztatásokkal kapcsolatban különböző kombinációk merültek fel, többek közt az, hogy a letartóztatásokra az a jelentés szolgáltatott okot, amelyet Novakovic Krszta volt képviselő, a Moszkvában tartózkodó Filipovic Filip volt képviselőnek akart küldeni, amely azonban a rendőrség kezébe került.

A legfelső állami igazgatás költségvetése

A pénzügyi bizottság csütörtök délelőtt folytatta munkáját és a legfelső igazgatás, a nyugdíjalap és az államadósságok költségvetését tárgyalta. A talános várakozás ellenére sem Gyuristics Marko miniszterelnök helyettese, sem a pénzügyminiszter helyettese nem adtak expozét, hanem a bizottság azonnal megkezdte a javaslat vi-

táját. Stepanovics Stepa radikális, a pénzügyi bizottság titkára ismertette a költségvetés teteleit, amelyek a következők: A királyi civilista 24 millió dinár, Gyorgy herceg apanázsa 60.000 dinár és 120.000 dinár drágasági pótlék, a parlament kiadásai 47 millió, a miniszterelnökség kiadásai 2 millió 933.000 dinár, ebből rendkívüli és bizalmas alap 1.100.000 dinár, az államtanács költségei 6.086.000, a legfelső számvevőszék kiadásai 12.612.000, a királyi udvari kancellaria 1.254.000, általános rendes és rendkívüli kiadások 32.270.000, nyugdíjak, rendelkezési állományban levő tisztviselők fizetése és hazafias érdemek jutalmazása 498.037.000, államadósságok fizetése és kötelevények beváltási törlesztése 511 millió 24.000 dinár. A legfelsőbb igazgatásról szóló költségvetés összesen 1.202.506.616 dinárt tesz ki.

Miletics Vlada radikális terjesztette be ezután a többség indítványát a kiadások csökkentéséről. Az indítvány összesen 3.710.000 dinár megtakarítást jelent.

Kumanudi demokrata kifogásolta ezután, hogy az államtanácsnál és a számvevőszéknél szigorú takarékosági intézkedéseket foganatosítanak és hangsúlyozta, hogy nem szabad túlzott tisztviselő-redukciót végrehajtani, mert a restancia amúgy is nagy. Kifogásolta továbbá, hogy a miniszteriumok diszpozíciós alapjai száz millió dináron felüliek és azzal vádolta a kormányt, hogy az alkotmány megszegésével nem hajtja végre az államtanács határozatait.

Setyerov Szlavko demokrata az állam függő adósságainak kérdé-

sét feszegette és rámutatott arra, hogy az 1925 április—júniusi bevételek és kiadások 420 millió dinár deficitet mutatnak.

Pusenjak szlovén néppárti megállapította, hogy a rokkant és a nyugdíjas tisztviselők járuléka több, mint amennyit a költségvetés előirányoz.

A pénzügyi bizottság délutáni ülésén elsőnek Moskovicevic földmivespárti szólalt fel, aki kijelentette, hogy a takarékoskodást a legmagasabb ponton kellett volna kezdeni.

Utána Popovics Szvetisláv független demokrata, majd Zsanicz föderalista kritizálták a javaslatot. A felszólalásokra Gyuristics miniszterelnök-helyettese válaszolt, aki kilátásba helyezte, hogy az ellenzék néhány kívánságát a költségvetéssel kapcsolatban a kormány honorálni fogja.

Végül a pénzügyi bizottság elfogadta a legfelsőbb állami igazgatás költségvetését.

A törvényegységesítő minisztérium költségvetése

A bizottság ezután a törvényegységesítő minisztérium költségvetését tárgyalta, amely összesen 682.000 dinárra rug. Srskics Milán törvényegységesítő miniszter rövid expozében hangsúlyozta, hogy a minisztérium fenntartására feltétlenül szükség van, mert a minisztériumnak fontos hatásköre van, így többek közt az állami igazgatásról szóló törvényt is ez a minisztérium dolgozta ki.

Setyerov Szlavko felszólalásában követelte, hogy a törvényegységesítő minisztériumot szüntessék meg és hatáskörét az igazságügyminisztériumra ruházzák át. Popovics Szvetisláv független demokrata és Zsanicz horvát föderalista felszólalása után a pénzügyi bizottság tizenhat szavazattal hat ellenében elfogadta a törvényegységesítő minisztérium költségvetését.

Ezután a tartalék-hiteleket tárgyalta a bizottság és száz millió dinár rendkívüli tartalékhitelt vitá nélkül megszavaztak. Az ülés ezzel végetért. Pénteken a közlekedésügyi minisztérium költségvetését fogja a pénzügyi bizottság tárgyalni.

A külügyminiszter tárgyalásai

Nincsics külügyminiszter csütörtök délelőtt fogadta Grenard francia és Okenski lengyel követet, akikkel hosszasan tanácskozott.

Radics agitációs körutja

Mint Zagreből jelentik, Radics István január 31-ikén nagy népgyűlést tart Zagreb-ban. Február elején Dubrovnikban, azután Mosztarban, Sztocán, Ljubuskán, Imotszkin, Szinyben, Duvnán és Travnikban vesz részt népgyűlésen.

Továbbra is szedik a letiltott noviszadi adókat és illetékeket

Tömeges pörök fenyegetik a várost

Noviszadról jelentik: A kiszécsített városi tanács, mint ismeretes, részben új, részben 100—150 százalékkal fel-emelt városi illetékeket szavazott meg. A városi tanács az új és fel-emelt illetékek behajtását már megkezdte, noha a belügyminiszteri jóváhagyás még nem érkezett meg, sőt egy noviszadi ügyvéd hiteles másolatban bemutatta Alekszjevics Mita, a B. B. B. ügyosztályfőnök rendeletét, amely a fel-emelt illetékek szedését megtiltja.

Noviszad városi az új és a fel-emelt illetékek szedésére vonatkozó határozatot a közönség számára megközelíthető módon nem is tette közzé és így a közönségnek hivatalosan nincs is tudomása az új és fel-emelt illetékek szedéséről megengedő közzététel határozatról. A 100—150%-kal fel-emelt közzététel, a horribillra fel-emelt moziadót, vagy az újonnan bevezetett kimaradási adót mégis behajtják a közönségen. A városnak ez az eljárása nemcsak a közönség legszélesebb részeiben keltett erős viszárszást, de a szűkebb városi tanács jogásztagjai is állást foglalnak a szerintük is törvénytelen adó- és illetékszédés ellen.

A városi tanács elhatározta, hogy felír a belügyminiszterhez és annak sürgős utasításait kéri. A városi tanács ugyanis számít arra, hogy a belügyminiszter rendeletének figyelmen kívül hagyása miatt a városi tanácsot felelősségre fogja vonni.

A kiszécsített városi tanács egy jogásztagja erről a kérdéssel a következőket mondotta nekünk:

— Az adó- és illetékszédés kérdésében nem lehet a sürgősséget kimondani és így a városi eljárás kétségen felül törvénytelen. Erre oktatta ki a miniszter is a várost, amely ennek ellenére tovább szedi a törvénytelen illetékeket, amiből

kétségtelenül súlyos komplikációk származnak, mert a kereskedők vissza fogják perelni a fölük törvénytelenül beszedett közzétételüket.

— A város a moziadó átalányozásában hajlandó lesz belemenni és 300.000 dinár átalányt kér a megmaradt két moziától, amit azonban a mozik nem tudnak megfizetni.

— A kimaradási adót a város tovább

szedeti és nyomást gyakorol a vele függő viszonyban levő vendéglősökre és kávéosokra, akiknek alkalmazottai már a 10%-os jutalék miatt is zaklatják a közönséget. Ez épp oly törvénytelen, mint a többi illeték szédése.

— A belügyminiszternek kell ebben az ügyben az utolsó szót kimondani, különben a város számtalan per központjába kerül.

Százezer dinár értékű okmánybélyeget lopott a noviszadi posta tolvaja

A tolvaj postás az állami leveleket is felbontotta

Noviszadról jelentik: Két nap óta száradatlanul folyik a nyomozás a letartóztatott Boskovics Stevan postás ügyében, aki — mint már megírta a Bácsmegeyi Napló — éveken át rendszeresen lopta a levélküldeményeket.

A nyomozás során, amelyet Rakics Radenko bűnügyi kapitány vezet, Boskovics elmondta, hogy három éven át nap-nap után rendszeresen megdézsmálta a leveleket, amelyekben postaküldeményeket sejtett és hápenzt talált bennük, a pénzt kivette, a leveleket pedig otthon őrizte. Elemte főleg ajánlott leveleket bontott fel és csak később, amikor látta, hogy az egyszerűbb levelekben gyakoribbak a postaküldemények és nehezebben reklamálható, vetette rá magát az egyszerű levelekre.

A rendőrségen három zwick levél fekszik, amelyeket Boskovics lakásán megéjtett házkutatás alkalmával találtak. A megtalált levelek a legutóbbi időből valók és így bizonyos, hogy a régebbi leveleket Boskovics megsemmisítte. A lopott levelek legfőbbje pénzküldeményeket, dollárokat, frankokat, lírákat, cseh koronákat, értékpapírokat, sorsjegyeket, váltókat, csekket tartalmaztak, de ezeket meg sem kísérelte értékesíteni, mert félt attól, hogy lopásai kiderülhetnek.

A házkutatás alkalmával egész zsák „igen bizalmas” jelzésű és állami hatóságoktól származó ügyiratot találtak,

amelyek főleg a vajdasági városok és a miniszteriumok egymásközi ügyeire vonatkoztak. Boskovics ezeket azért lopta el, mert az ügyiratokon nagyszegű okmánybélyegek voltak.

Boskovics a rendőrséget is meglopta. Mihajljcsics Sztanoje rendőrfőkapitánynak egyik ajánlott küldeményét, amely a szombori kerületi főispánhoz volt címezve, lopta el és ebből nagyszegű okmánybélyegeket vett ki, amelyeket nyomban értékesített.

A rendőrség hozzávetőleges becslése szerint Boskovics csak az államhivatalokat százezer dinár értékű okmánybélyegekkel károsította meg.

Boskovics Stevan még három év előtt Zabalyon jóforgalmu kereskedés tulajdonosa volt és tekintélyes vagyon fellett rendelkezett. Merész üzleti vállalkozásai tönkretették és hitelezőit kielégítetlenül hagyva, Noviszadon postakézeli állást vállalt.

A hitelezők beperelték Boskovicsot, akinek adósságai fejében havonta ötszáz dinárt levontak a fizetésből. Boskovics a lopott összegekből feltűnően költekez, fényűző életet folytatott, sokszor kimaradt és kocsmában dorbézolt.

A postafőnökség szerint a sok száz ellopott ajánlott levél közül egget sem rak amáltak, aminek az az oka, hogy ilyen reklamálásokra öt dináros okmánybélyeget kell ragasztani és a legtöbb esetben negatív eredményű a vizsálat.

A postaigazgatóság fegyelmi uton is meg fogja állapítani az ellenőrzésre hivatott tényszerű felősségét.

A nyomozás folyamán a rendőrség egy bélyegcsalást is kiderített, melyet Zvidevszki Dimitrije orosz menekült követett el, aki a postahivatalban az ajánlott leveleket kezelte.

Zvidevszki, akit a rendőrség este hét órakor letartóztatott, úgy követte el a csalást, hogy az ötven parára felülbélyegzett három dináros bélyegekről a felülbélyegzést eltávolította és mint három dináros bélyegeket tette rá az ajánlott levelekre. A rendőrség Zvidevszki hivatali fiókjában 53 darab hamis bélyeget talált.

Zvidevszki kihallgatáskor beismerte a csalást és azzal védekezett, hogy csak pár napja kezdte el a hamis bélyeggel való manipulációt, mert a hivatali vizsálatkor nála megállapított 1650 dinár hiányt így akarta pótolni.

Vonatösszeütközés Szomborban

Több utas könnyebben megsebesült

Szomborból jelentik: A szombori állomáson kedden vasúti szerencsétlenség történt. Amikor az állomásra befutott a Noviszadról érkező 8412. számú személyvonat, a vonat téves váltóállítást miatt az üres második vágány helyett az első vágányra szaladt. Ezen a sínpáron állott a 8461. számú személyvonat, amely éppen el akarta hagyni az állomást. A mozdonyvezető észrevette a veszélyt, kétségbeesetten fékezett, de az összeütközés már nem volt elkerülhető.

A kiszállásra készülő utasok közül sokan kiestek a vonatból, a csomagok lezuhantak és több utas könnyebben megsebesült. Hasonlóképpen könnyebb sérülést szenvedett az indulásra készen álló vonatnak utasa is. A két mozdony és három kocsi megrongálódott.

Miniatürök

TALLEYRAND

miniszter felesége gyakran ki volt téve híres híres »gyötréseinek.« És ez alatt nemcsak ő szenvedett, hanem a minisztert is sokszor kínos helyzetbe hozta.

Egy alkalommal, midőn ebéd után az asztaltól fölkeltek, Talleyrand így szólt a feleségéhez:

— Madame, a holnap ebédünkön az ön oldalán egy nagyon tekintélyes személyiség fog ülni. Az égre kérem, társalogjon vele okosan és szellemesen. Az illető megírta az ő utasításait, könyvtárámban megvan a könyve, lapozgassa át és a társalgás e körül mozogjon. Menjen tehát a könyvtárámba és kéri a Benon munkáját. Ne felejtse el ezt a nevet: Benon.

Mme Talleyrand engedelmességet, de amikor a könyvtáros előtt állt, nem emlékezett már a jövőbeni asztaltársának nevére és ezért így szólt a könyvtárhoz:

— Legyen szives kiadni azon utazó csodálatos kalandjait, akinek neve »ona«-nál végződik.

A könyvtáros mosolygott, mint az olyan ember, aki egy nehéz rejtvényt fejtett meg és előzékenyen nyújtott át egy nagyszerű, illusztrált kötetet. Mme Talleyrand falta a könyvet, anélkül, hogy eláradt volna, mert a könyv nagyon érdekes és élvezetes volt.

— Teringtett! — kiáltott fel. — Valóban kíváncsi vagyok ezen különös személyiségre... Férfiem ez alkalommal nagyon meg lesz velem elégedve.

A következő napon a többi vendégekkel együtt megérkezett Monsieur Benon. A meghívottak elhelyezkedtek az asztalnál. A híres utazó a házaszösztyől jobbra foglalt helyet, ki egy szempillantással jelezte férfinak, hogy a legnagyobb meglepetésére számíthathat.

Az első elkerülhetetlen csend pillanatában, mikor a vendégek hozzáfogtak az evéshez, Mme Talleyrand kiváló szomszédjához fordulva megszólalt:

— Istenem! El tudom képzelni, hogy mily öröme lehetett önnek, uram, mikor elhagyta a szigetén rátalált a jó Péntekre!

Kines esőnd.
A könyvtáros, mikor tőle az »ona«-nál végződő nevé utazó kalandjait kérték, Robinson kalandjait adta ki.

BONAPARTE NAPOLEON

amikor új alapokra fektette a törvényeket, nagy vitát idézett elő a házassági jogok azon pontjánál, hogy a sógorok megházasodhatnak-e?

A vélemények eltérők voltak. De mivel Napoleon a rokonok közötti házasságnak híve volt, keresett érveket, mellyel néhány makacs munkatársát meggyőzhesse.

— Uram, — jelentette ki végre néhány utolsó és megtagadhatatlan érv után — egy özvegy, ha újra megházasodik, két anyósa lesz, míg ha feleségül veszi sógorját, továbbra is csak egy anyósa lesz.

IV. FERDINÁND

napolyi király egy nap palotájának folyosóján sétálgatott, mikor vele szemközt egy halász jött, kezében egy ropant nagy halat hozva, melyet az uralkodónak személyesen akart felajánlani. Mikor a halász meglátta a királyt, így szólt hozzá:

— Barátom, vezess engem öfelsége szobájába, mert ezt a halat személyesen akarom neki ajándékozni.

— A király én vagyok, — felelte Ferdinánd.

De a halász fűrészre nézett rajta végig és mintán nem találta Ferdinánd öltözetét oly fényesnek, mint ahogy ő elképzelte, folytatta útját a lépcsők felé. Ebben a pillanatban a király néhány

udvaroncát vette észre és mosolyogva kiáltott azokra:

— Jöjjetek ide és igazoljátok ez előtt a derék halász előtt, hogy én vagyok a király. Mert kár lenne egy ilyen nagyszerű és ritka halat elszalasztani.

FOOTE

neves angol színész egy alkalommal Walesben utazván, egy kis városkába érkezett, ahol a városka egyetlen vendéglőadóijában vacsorázott meg. Vacsora után, mikor fizetett, a vendéglős megkérdte, hogy meg volt-e elégedve az étellekkel?

— Ugy vacsoráztam, mint egy herceg, — felelte Foote. — Ezen este senki sem érkezett nátamnál jobban egész Angliában.

— Kivéve a polgármester ur, — tette meg észrevételét a vendéglős.

— Senkivel sem teszek kivételt! — felelte Foote.

— Mindenesetre kell, hogy a polgármester ur kivételt képezzen. Ez itt így szokás, ez tiszteletadás.

— Nem, senkit sem kivéve, amilyen jól étköztem ma este, ilyen jól nem érkezett senki, — ellenkezett a színész.

Az így végre annyira komoly lett, hogy Footenak másnap reggel meg kellett jelennie a városházán, a polgármester előtt.

— Sir Foote, — szólt a polgármester, — városkánkban emberemlékezet óta szokás, hogy minden kijelentésnél hozzá kell tenni, hogy »kivéve a polgármester urat.« Ön ezt tegnap többszöri figyelmeztetés dacára elfelejtette. Ezért fizetnie kell egy shilling büntetést vagy egy fél napig a fogdában kell ülnie. Teljesen öntől függ, hogy melyiket választja.

A színész mérges lett és minthogy nem tehetett mást, felezte az egy shillinget. De mielőtt távozott volna, harsány hangon elkiáltotta magát:

— A városon nem látam még na-

gyobb hülyét, mint ez a korcsmáros.

De azután maliciózan mosolyogva hozzátette:

— Természetesen kivéve a polgármester urat.

Érdekes kalandban volt része

LLOYD GEORGENAK

1915-ben, mikor pénzügyminiszter volt. Egy este autóján ment Surreyben levő otthonába. Utközben a sofőr megállította az autót, leszállt, hogy megnézzze a lámpákat, mivel nem gyulladtak meg, bár bekapcsolta az áramot, Lloyd George is leszállt, hogy megnézzze a hátsó lámpát, vajon ég-e? A sofőr, aki nem vette észre, hogy a miniszter is leszállt, visszaült helyére és az autót elszáguldott. A miniszter kiáltásai, hogy egy klasszikus mondással éljünk, a pusztába kiáltott szavak voltak. Nem maradt más hátra, mint böcsen folytatni az utat gyalog, bár háza körülbelül még öt mérföldnyire volt otthon. Elég hosszú ut egy miniszternek. De ime! Alig tett meg kétszáz lépést, egy kanyarulatnál egy fényesen kivilágított gyorsított építetett pillantott meg.

— Ott valószínűleg jó fogadtatásban fogok részesülni és talán kapok egy járművet, mellyel utamat folytathatom, — gondolta magában Lloyd George.

Belépett az építetett, beszélt a hatalmas terméttel portással, elbeszélte esetét, végül azt mondta:

— Én a pénzügyminiszter vagyok.

— Jó, jó, — mormolta a portás, — van abból bent már hat... Várjon egy pillanatig, rögtön intézkedem.

Lloyd Georgenak, a tagbaszakadt ember után bámulva, hirtelen egy gondolat cikázott át agyán. Tényleg ez az intézet mintha tébolyda lenne és...

— Ne szaporítsuk a bentlévő pénzügyminiszterek számát, — gondolta magában és hirtelen kissonya, elment.

KISEBBSÉGI ÉLET

A kisebbségi színházak sorsáért nagyon aggódnak Erdélyben. Az aggodalom oka az, hogy a kormány új színház törvényt dolgozott ki, mely a bukaresti lapok szerint, igen meg fogja nyírni a magyar és szász színészet eddigi szabadságát. Az új színház törvényről a magyar lapok tudósítói érdeklődtek Lepedatu kultuszminiszternél, aki a következőket mondotta: „A színházi törvényt a parlament jelenlegi ülészaka le fogja tárgyalni, úgy hogy néhány hónapon belül életbe fog lépni. A törvény nem tartalmaz speciális rendelkezéseket a kisebbségi színházakra, hanem állami és magán színházakat különböztet meg. A magán színházak közül megkülönböztetjük azokat, amelyek legalább tízéves múltjukkal bebizonyították, hogy állandó kultúr szükségletnek felelnek meg, ha olyan felszereléssel rendelkeznek és olyan színészkollegiummal rendelkeznek, amely művészi színvonalukat biztosítja. Ezek a színházak, legyenek azok románok vagy kisebbségi, részesülhetnek a törvényben meghatározott kedvezményekben, adómentességekben stb. A koncesszió elvét és a színházi kerületeket az új törvényvel megszüntetjük. A jövőben, aki a törvényben megállapított művészi és erkölcsi garanciákat nyújtani tudja, szabadon alakíthat színházulatot és játszhat Románia bármely városában.

A bukaresti semmitőszék most tárgyalta gróf Károlyi Lajosnak a széles-tyehutai és felsőhomoródi birtokainak kisajátítása ellen beadott panaszát. A semmitőszék hosszabb vita után egyhangúlag visszautasította a panaszt azért az indoklással, hogy a gróf külföldre távozott és így nem jogosult romániai birtokainak megtartására. A több ezer holdas földbirtokot telepítés céljaira sajátították ki a hatóságok.

Aszékelyudvarhelyi katolikus leányiskola ellen indított kormányakcióról sokat írnak az erdélyi magyar lapok. A kolozsvári *Keleti Újság* az iskola nyilvánossági jogának megvonásáról így ír: „Ezt az állami intézetet magyar igazgatóval, magyar tanári karral és magyar tanítási nyelvvel indították meg. Akkor tényleg bizonyos missziót teljesített, mert magas tandíj miatt az iskolából kimaradók nagy tömegét mentette meg a középtöke oktatásnak. A növendékek száma abban az időben tényleg egy szépen fejlődő iskola képét mutatta. De mit tesz az Isten, azaz Anghelescu ur?! A magyar igazgatót menesztik s helyébe az ő rendes szokása szerint egy még oklevél nélküli fiatal tapasztalatlan leányt tesz oda a regáltól, akinek csak az az érdeme lehet, hogy egy szót sem tud magyarul. Ennek a hölgynek aztán sikerült olyan románosítási sikert elérni, hogy az idej tanévre megapadt a növendékek száma, mert a teljesen románra tett intézetből elmenekült a növendékek legnagyobb része!”

A kolozsvári szász iskolába a múlt év szeptemberében miniszteri engedéllyel igen sok magyar fiút is beírtak csak azért, hogy könnyebben megtanuljanak németül. A katolikus magyar szülőket most a napokban igen kellemetlen meglepetés érte: a szász iskola igazgatója szülői értekezletet hívott össze, amelyen bejelentette, hogy a revizorátustól 1269-925. szám alatt rendelés érkezett, amely elrendeli a katolikus vallású gyermekek töltését az iskola anyakönyvéből és utasítja az iskola vezetését, hogy a katolikus vallású gyermekek utalja át a helybeli katolikus iskolákba. A megrokknyodott szülők-

nek, akik az eddigi nyugodt helyzetre és a miniszter legalább is hallgatóságos bejegyzésére hívatkoztak, az iskola igazgatója előadta, hogy az akció tényleg nem is a felettes tanügyi hatóságoktól indult ki, hanem magától a katolikus egyháztól. Össze, kötelességéhez híven, a szász iskola igazgatója átadta a román, katolikus plébániára azoknak a katolikus gyermekeknek névsorát, akiknek vallásoktatásáról a plébániahivatal tartozik gondoskodni. A névsorba felvett olyan katolikus, de német nemzetiségű és német nevű gyermekeket is, akiknek szülei németek, de akik egy magyar iskoláztatásuk miatt még jobban tudnak magyarul. A ko-

lozsvári plébániahivatal a jegyzéket felterjesztette a tanügyi inspektorátushoz azzal a kéréssel, hogy a katolikus gyermekek, akikhez a törvény szerint joga van, utalja át a katolikus iskolába. Hirschler prelátus, a plébánia vezetője a nála érdeklődő magyar szülőknek kijelentette, hogy a dolog tényleg így történt, ahogy a szász iskola igazgatója előadta, a plébánia követelte a névvegyelemzést egyszerűen azért, hogy a katolikus iskolákból kiemelik a nemkatolikus gyermekeket, jogos, hogy a nemkatolikus iskolákból is kivessék a katolikusokat. A katolikus plébánia eljárása a kolozsvári magyarok közt megütközést keltett.

Lemond a román kormány

Bratianu az új választói törvény beterjesztése után nyújtja be lemondását

Bukarestből jelentik: *Bratianu* miniszterelnök a minisztertanácson bejelentette, hogy legutóbbi kihallgatása alkalmával igyekezett a királyt rábírni a képviselők mandátumának meghosszabbítására. A király azonban az ország hangulatára való tekintettel a miniszterelnök javaslatát elutasította. A kormány ilyen körülmények között elhatározta, hogy legközelebb a kamara elé terjeszti az új választói törvényt és azután lemond.

Az új kabinet megállapítása kérdésében igen nagy a bizonytalanság. Egy-

részről a nacionalista párt, *Jorga* pártja, a parasztpárttal tárgyal, bár, hír szerint, ezek a tárgyalások már megállapultak. Egy másik kombináció szerint *Avarescu* pártja koalícióba lép a parasztpárttal, hogy együtt alakítsanak kormányt.

A kamara ülésén az ellenzéki pártok tiltakozó deklarációt olvastak fel az ostromállapot fenntartása és a cenzura életbeléptetése ellen. A kormány a külföldi lapokat is cenzura alá helyezte. A cenzura kitiltotta Romániából a *Berliner Tageblattot*.

Az új német kabinetnek nincs parlamentáris többsége

A francia sajtó hűvösen fogadja az új Luther-kormányt

Berlinből jelentik: A középpárti lapok nagy meglepedéssel üdvözlik az új Luther-kabinet megalakítását, de óvatosságra intenek, miután a Luther-kabinetnek nincs a birodalmi gyűlésen parlamentáris többsége és előbb többséget kell szereznie.

Az új kabinet a birodalmi gyűlés keddi ülésén fogja felolvasni programnyilatkozatát. A birodalmi gyűlés csak egyszerűen tudomásul fogja venni a nyilatkozatokat, de a bizalmi kérdést a kormány nem fogja felvetni, miután a szociáldemokraták és a német nacionalisták legjobb eszébe tartózkodni fognak a szavazástól.

A szociáldemokrata sajtó sürgeti Németország csatlakozását a Népszövetséghez és annak a reményének ad kifejezést, hogy az új kormány a *locarno* szerződés szellemében fog kormányozni. Ebből arra következtetnek,

hogy a szociáldemokraták belátható időn belül csatlakozni fognak a koalícióhoz.

Párisi jelentés szerint az új Luther-kabinetet a francia sajtó nem fogadja kedvezően. Abban a körülményben, hogy *Koch* demokrata vezér helyett *Kültz* polgármestert bízták meg a belügyi tárcával, a francia sajtó a republikánusok visszavonulását látja.

A baloldali lapok hangoztatják, hogy az áldemokrata *Gessler* és *Kültz* polgármester tányomán nacionalista színt adnak a kabinetnek és az új kormány a demokraták kapitulációját jelenti.

A jobboldali sajtó a Luther-kabinet összeállításában új bizonyítékát látja annak, hogy Németországban változatlanul fennáll a régi katonai szellem és ilyen körülmények között lehetetlennek tartja, hogy Franciaország a megszálló csapatok létszámát csökkentse.

Áll a sztrájk a zagrebi egyetemen

Az egyetemi hallgatók többsége résztvesz a sztrájkban Visszahelyezik az elmozdított tanárokat

Zagrebból jelentik: A zagrebi egyetem hallgatóinak többsége csütörtökön tovább folytatta a sztrájkot. Az egyetem előcsarnokában reggel kilenc órákor nagyobb számú hallgató gyűlt össze, akik elfoglalták a főkaput és az orvosi, valamint a technikai fakultás sztrájkban részt nem vevő diákjait megakadályozták abban, hogy az előadásokon megjelenhessenek. A főkapunál tartózkodó hallgatók a megérkező tanárok közül többekkel szemben is igen ellenségesen viselkedtek, mire az egyetem rektorátusa bezáratta a főkaput. A diákok csak akkor széledtek szét, amikor a rend fenntartására nagyobb rendőri készütség vonult az egyetem épülete elé.

A Zagrebben tartózkodó *Radics* István Mihelyt értesült az egyetem

kapuinak bezárásáról, telefonon nyomban felszólította dr. *Kosztrenčič* alrektort, hogy haladéktalanul hívassa meg az egyetemet és tartassák meg az előadásokat. A közoktatásügyi miniszter intézkedésére a főkaput délelőtt fél tíz óráig ki is nyitották, az épületbe azonban kevés hallgató jutott be, mert a sztrájkolók még idején elzárták ismét a főkaput és a rektorátus figyelemztetésére sem voltak hajlandók elvonulni. Néhány tanár a sztrájk ellenére is tartott előadást, amelyeken alig egy-két hallgató jelent meg, olyanok, akik valahogy bekerültek az egyetem épületébe. A sztrájkban a hallgatók többsége vesz részt, csupán a *Radics*-párti és a *Frank*-párti diákok vonták ki magukat az akcióból.

Az egyetem rektora, dr. *Petra-*

vics, aki három nappal ezelőtt Beogradba utazott, visszatért Zagrebba. A rektor Beogradban fölkereste *Gyuristics* Márkó miniszterelnök-helyettesét, aki előtt tiltakozott a nyugdíjazások ellen. A miniszterelnök-helyettes dr. *Petrovics*nak kijelentette, hogy a nyugdíjazásokat a minisztertanács rendelte el a tisztviselőtörvény alapján, a kormány csak az esetben változtatja meg a döntést, ha az egyetem tanári kara maga kéri a nyugdíjazott tanárok reaktiválását.

Mint hogy a rendőrség attól tartott, hogy az egyetemi hallgatók tüntetést rendeznek *Radics* István közoktatásügyi miniszter ellen, a paraszt-otthon erős rendőri készültség szállta meg.

Adósságtárgyalások

Anglia és Olaszország közt Olaszország évi hat millió fontot fizet

Londonból jelentik: Az angol-olasz adósságtárgyalásokról a *Daily News* azt írja, hogy az olasz delegáció megkapta az utasításokat tényleges megállapodás megkötésére. A *Westminster Gazette* úgy tudja, hogy az olaszok bizonyos fokig elismerték a brit követelések jogosságát és jelenlegi ajánlatuk jelentős haladás az első javaslat-hoz képest. A lap szerint valószínű, hogy végül is olyan kompromisszumra fognak jutni, amely Anglia számára hosszú éveken át évi öthat millió font sterlinget fog biztosítani.

Beavatott politikai körökből az a hír terjedt el, hogy az az összeg, melynek alapján a legutóbbi tanácskozások folytak, valamivel kevesebb annál a kilenc millió font sterlingnél, amelyet egy héttel ezelőtt mint brit minimumot állapítottak meg. Az olasz delegáció minden jel szerint hamarosan végleges megállapodásra jut, mely mindenképpen kedvező lesz Olaszországra.

Az állam sem fizet

Subotica város nem tud hozzájutni az államtól járó millióihoz

Subotica városnak — mint ismeretes — több milliós követelése van az államkincstártól, amelyre az állami adók behajtási költségei címén tart igényt. A pénzügyi törvény szerint a városi adóhivatalokat kezelési költség címén a behajtott adóösszegek tíz százaléka illeti meg, amely összeget azonban Subotica város 1920 óta még nem tudta behajtani az államtól.

A város vezetősége néhány évvel ezelőtt felszólította az államkincstárt, hogy az adóbehajtások után már esedékessé vált tíz százalékot folyósítsa, azonban csak hosszabb utánjárással sikerült egymilliószázezer dinárt felvenni előlegképpen a követelésére, de ebből az összegből is később vissza kellett fizetnie négyszázezer dinárt. A város most ismét lépéseket tett azért, hogy megkapja pénzét, de értesüléseink szerint, nincs semmi kilátás arra, hogy rövidesen kiutalják a város követelését. Ez főképp amiatt ütközik nehézségbe, mert a pénzügyminiszterium nem vette fel a tizenkettőbe, Subotica városal szemben fennálló tartozását. A pénzügyminiszterium szerint ugyanis az adóhivatalok mindaddig nem tarthatnak igényt a tíz százalékra, míg a most folyó adókövetések — amelyek csak adóelőleg címén szerepelnek — nem válnak véglegesekké. A végleges adókövetések 1926. évre várhatók és így a városi adóhivatalok csak 1927-ben kaphatják meg pénzüket. Ekkor is csak az esetben, ha kimutatják, hogy a kivett adó ötven százalékát már behajtották

Légy lelkiösmeretes mindhalálíg

A jó riporter előtt nincs akadály. Legyen az akár a Himalája csúcsa, vagy zárt ajtó egy urilakon, de lehet maga a hétféjú sárkány is: a jó riporter behatol a titkaiba. Ha vannak, Am ha nincsenek, az se baj. A jó riporter fantáziája gondoskodik róla, hogy legyen. Ilyenkor, ha költeményről van szó, még a saját lelkiösmerete előtt is meghajol és nagyszabású engedelményeket tesz.

Rövid újságírói multamban előfordult már velem, hogy sürgősen szobalány-nak öltöztem, kackiás főkötővel és valódi ébenfekete loknikkal, miáltal magamra vontam egy büntetett előéletű dzsentleman érdeklődését, aki után viszont a rendőrség érdekődött melegen. Ismerem újságírókat, akik nem riadtak vissza attól sem, hogy mezei cincérnek maszkirozzák magukat, ha érdekes esetről volt szó. A riporterjé áldozatkésznek és bravuros vakmerőségnek nincs határa. Legutóbb egyik kollegám tíz percig állandóan gyalog ment egy öngyilkosjelölt után, sőt a kórházba is követte és szavahihető szentjának egybehangzó állítása szerint le is ült és beszélgetett vele, mielőtt a riportot megírta volna.

A modern újságírás nem kívánja meg rabszolgáitól, hogy személyesen érintkezzenek az áldozattal, aki a másnap lapban terítékre kerül. Minden hírlapíró-nak kell, hogy legyen egy ugynevezett X, a köbön érkeke, amely megsugja neki az illető feleleteit a fel nem tett kérdésekre. Vagyis ha a lelkiösmeretes riporternek valaki azt meséli, hogy Rezedá ur félmillió passzívával eltűnt Szuboticáról, erre ő nem megy el a Fekete Macska című mulatóba meg tudakolni a dolgot Rezedától, hanem leül az íróasztala elé és pszichológusai alapon, a la Vajda, megidézi Rezedá ur szellemét.

Ó: tessék helyet foglalni.

Rezedá (szerényen lebeg ide-oda a riporter feje föött.)

Ó: Ön kirabolta cégtársát, Violát és a félmillióval, valamint a cégtárs bájos nevelő külföldre szökött? Beösméri?

Rezedá: Be.

Ó: Ön behatolt...

Rezedá: Be.

Ó: Belátja, hogy ezekután mindezt erkölcsi kötelességem a nyilvánosságra hozni?

Rezedá: Be.

Több be nem lévén, az interjút befejeztem nyilvánítva és részletesen megírta. Az már aztán abszolúte nem fontos, hogy Rezedá ur másnap szuronyosan beront a redakcióba és le akarja mészárolni Lelkiösmeretes Riportert. Ilyen csekélység igazán nem mántoríthatja el az igazság ösvényéről. De akadnak lelkiösmeretlen, hanyag újságírók is, mint például én, aulírott. Az ilyen a legveszedelmesebb, mert utána jár az esetleges eseménynek és erősen szubjektív lévén, mindent tapasztalati alapon ír meg. Most, hogy divatba jöttek az eleven uccai reklámok, főszerkesztőm alapos helyzetképet kívánt tőem ezeknek a szerencsétlen gyermekeknek lelkivilágáról. Azt hiszem felesleges is mondanom, hogy nem cáfoltam rá közismert lustaságomra, hanem álrúházt öltve nyom-ban lejelentkeztem Prof. Mabuse-nél, aki szerződöttem is, rendkívül eőnyös feltételek mellett. Napi tíz dinárt kellett fizetnem, de ennek ellenében osztogathattam a röpcéduláit. fekete lórt-zsákban, habos fehér lovagfőérben és ami a sláger: gyönyörű fekete cilindert. A röpcédulákon a következő megható szöveg állott:

Általános közkivánatra az itt ánnázó közkedvelt nagy akarattfenomént néhány estére szerződöttem. Szügesztio! Prof. Mabuse Rasid a Slavija káfanában! Humor és kokottok!

A kokottok a Prof. szerint egy sajátóhíba, de azt hiszem, hogy a kitünő

hípmőzőrkhöz főleg ez vonzotta a nagy-érdemű publikumot. Az első órákban roppant zavarban voltam, azt hittem, hogy mindenki engem néz. Cilinderem lehúztam az orromra és úgy nyomtam oda suttymban a cédulákat a járókelők markába. Később megjött a bátorságom, szemükbe kacintottam a szembejövőknek és kikeztem a női nemmel. Persze mindenki nemmel válaszolt, sőt akadt egy hölgy, aki hangosan azt mondta:

— Szentelen fickó!

— Igaza van — bólintottam és tovább baktattam az oldalán. Az angyal félt a botránytól és fúdkolt a dühtől arra a gondolatra, hogy az emberek párhuzamot vonnak közte és a reklám-kölyök között. Sirva odasugta:

— Mész a fenébe?

— Nem — mosolyogtam az arcába és még jobban hozzásimultam, mire futni kezdett, én természetesen utána, szép kis cirkusz volt, a villamos is megállt

gyönyörködni, meg az autóbnsznak is táva maradt a szája a csudákozástól és a nép megvofft győződve arról, hogy mindketten a Mabuse bérencéi vagyunk. A nő végül zokogva így szólt:

— Kap egy csókot, ha békibe hagy.

Gunyosan rávicsoritottam a szemfogaimat, amiből megértette, hogy itt csakis anyagi áldozatokról lehet szó. Feltépte a ritiküjét és erőszakkal rámtukmált husz dinárt.

— Egy csókért csak ennyit? — mondtam csudákozva, mire az emivaló baba előkaparta utolsó tizenöt dinár hetvenöt paráját is hadisarcul.

Több kaparni való már nem akadt, tehát elengedtem zsákmányomat, de hálából karjaiba nyomtam a több mint félkilónyi röpcédulát.

Meg kell még jegyezmem: a harmincöt dinár hetvenöt para nettót nem adtam jótékonycéfára.

(t. i.)

Briand februárban találkozik Stresemannal

Megbeszéljük a locarnói konferencia után keletkezett új helyzetet

Párisból jelentik: A Journal közli, hogy Briand miniszterelnök a közeljövőben találkozni fog Stresemann német külügyminiszterrel. A lap szerint ezt az összejövetelt már régóta tervezik, hogy megbeszélhessék a locarnói konferencia nyomán keletkezett új helyzetet, de előbb a francia kormányválság akadályozta a konferen-

ciát, majd a német birodalmi kormány újjalakulása, most azonban, hogy a válság elmúlt, minden valószínűség szerint február második felében létrejön a találkozás Briand és Stresemann között.

A Briand—Stresemann-találkozás a francia külpolitika fontos eseménye lesz.

Fekete lista készül az uzsorásokkal dolgozó kereskedőkről

A pénzügyi intézetek le akarják törni a magán-hitelezők uzsoráját A csődök legnagyobb részét a drága kölcsön-kamatláb okozza

Az a súlyos gazdasági válság, amely napról-napra újabb fizetésképtelenségeket és csődöket idéz elő, a beavatott gazdasági körök véleménye szerint még nem ért véget, sőt még nem jutott el tetőfokára sem. Az egyes cégek a hitelügyetek révén láncszertűen kapcsolódnak egymáshoz és a legutóbbi napok nagyobb bukásai érzékenyen érintettek számos olyan vajdasági kereskedőt és vállalatot, akik a csődhemint cégekkel összeköttetésben álltak.

A fizetésképtelenségek természetesen erősen foglalkoztatják a pénzügyi intézeteket is, amelyeket szintén nagyobb veszteségek értek a legutóbbi csődök-nél, anak ellenére, hogy a bankok az utolsó évben a hitelezésnél a legnagyobb óvatossággal jártak el, s csökkentették a kereskedők hitelét. Az a körülmény, hogy ennek dacára is károsodást szenvedtek a bankok, még fokozottabb óvatosságra bírta rá a vajdasági pénzügyi intézeteket, amelyek a magánuzsorát teszik felelőssé a pénzügyi válságért és ezért elhatározták, hogy saját erejük-ből próbálják a gazdasági életben mutatókozó beteg tüneteket megszüntetni.

Nemcsak azok a kereskedők éretek ezzel a magánhitellel, akiknek a bankok nem folyósítottak kölcsönt, hanem igénybevették azok is, akiknek bank-hitelük volt, mert nem akarták, hogy a bank tudja, mennyi hitellel dolgoznak.

A magánuzsora pusztításának egyébként a legszemléltetőbb példáját mutatja egyik régóta fennálló szuboticiai cégnek a fizetésképtelensége, amely a magánhitelező uzsorája miatt lett fizetésképtelen nemrégiben.

A súlyos helyzet. — mint megbízható helyről értesülünk, — nagyszabású egységes akcióra bírta rá a vajdasági pénzügyi intézeteket részben azért, hogy kihatározzák a bankok biztonságát megőrizzék, másrészt pedig abból a célból, hogy a magánuzsora garázdálkodású saját erejükkel letörjék, végül pedig, hogy a tőkéseket pénzügynek a bankok-

ban való elhelyezésére bírják rá.

Egyik nagy vajdasági pénzügyi intézet vezetőségének kezdeményezésére az a terv merült fel a Vajdasági Pénzügyi Intézet Szövetségének vezetősége körében, hogy nyilvántartást fognak vezetni mindazokról a kereskedőkről, kereskedelmi és ipari vállalatokról, amelyek magánhitelt vesznek igénybe és az ilyen hitelekkel dolgozó cégeknek semmi kötelességet nem folyósítanak, sőt még a kintlevő hiteleket is megvonják tőlük. Ezzel azt a célt remélik elérni, hogy a kereskedők óvakodni fognak magánhitelt venni, másrészt pedig a tőkések — más elhelyezési lehetőség híján, — kénytelenek lesznek pénzüket gyümölcsözés végett a bankokban elhelyezni. A tervezett nyilvántartást, — egyes bankok kívánsága szerint, — a Vajdasági Pénzügyi Intézetek Szövetsége időről-időre kiegészítendő és a szövetség kötelekbe tartozó intézetek ennek útján értesítendő egymást az agályos jelenségekről. Ezenkívül akciót akarnak indítani a bankok abból a célból is, hogy az illetékes hatóságok minden olyan esetben, ahol igazolást nyer, hogy az uzsorakölcsönök juttatták romlásba a vagyontöbblet kereskedőt, az uzsorások névsorát hozzák a pénzügyi és büntető hatóságok tudomására. A pénzügyi hatóságokat azért érdekelné ez a névsor, mert ezek a privátuzsorások sem kereseti adót, sem tőkekamatadót nem fizetnek. A büntető hatóságokat pedig azért érdekli, mert valahányszor jogcím van arra, hogy a büntető eljárás meginduljon, az ügyészség minden esetben meg fogja indítani.

A Vajdasági Pénzügyi Intézetek Szövetségének legközelebbi ülésén előrelátólag megvalósul a privát uzsorások fekete könyve.

Táncolni csak gramfon mellett lehet Szépen jól olcsón vehet **Viktóriánál, Subotica, Zriniski trg 2.** 19767 Sugár fűszeres mellett.

CIRKUSZ

A megreformált hálókocsi

Hálókocsi, hálókocsi, Leonél, Leonél anyém! An élet és ez a rossz diván Irtoztató kemény.

A fent idézett örökbecsű sorokat a bonviván éneklő *Az elvált asszony* című operettliben és azt a nézetet akarja kifejezni vele, hogy a Nemzetközi Hálókocsi Társaság fülkékben elhelyezett ágyak kényelmesebb pihenőt nyújtanak az elfáradt utasnak, mintha, mondjuk, egy zsúfolt másodosztályú vagon folyosóján kellene ácsorognia Szuboticától Beogradig. A Waggon Lits ennek ellenére is százezer frankos pályadíjat tűzött ki — mint a *Bácsmegeyi Napló* tegnapi számában olvasom — arra, hogyan lehetne a vasúti hálókocsi még kényelmesebbé tenni. Egyáltalán nem látom be, miért ne vennék részt ezen a pályázaton, amikor véletlenül éppen sürgős szükségem van a százezer frankra. Tehát résztveszek és pontokba foglalva már be is nyújtom alább tervezetemet, amely hivatva van arra, hogy a hálókocsi utazó pasasok legfőbb igényeinek kielégítésével felleltesse a hálókocsi forgalmát a duplájára.

1. A hálókocsi nem arra való első sorban, hogy az utas aludjék benne, hanem, hogy szórakozzon. Ebből a célból minden kámpénzban táncsterem, ping-pong asztal és rádió állítandó fel.

2. A rádiót a hálókocsi kálauza köteles nyomában felállítása után orrontani, hogy az esetleg mégis pihenésre vágyó utast ne zavarja hóbólésével.

3. Az ágyban csak szelídített poloskák alkalmazhatók. Az elsőosztályú utasokat csipni tilos, a másodosztályúakat is csak óránként kétszer.

4. A kupé plafonjára hosszú selyemfonálon szaloncukor, mézeskalácsszívek és csokoládészivarok függesztendők, úgy, hogy az utas nyugtatózkodás nélkül elérje.

5. Az eddigi Hideg—Meleg—fogantyú helyére Bor—Sör—fogantyú szerelendő. Ha az utas a fogantyút beigazítja, a falból kiálló cucliszertű csapón keresztül minden külön pótdíj nélkül élvezheti a kívánt szeszes italt természetesen mennyiségben. Amennyiben tévedésből kraljevbreji pezsgő jönne a csapból, az utas a vészfék megrántásával védekezhet.

6. A hálókocsiak a Bisson-féle bohózatban említett ellenőre köteles az utással kívánatra tartit játszani és annak minden partiban legalább kétszer a négy felsőt leosztani.

7. A fülke sarkában trafik-automata állítandó fel, amely egy nadrággomb bedobása ellenében valódi havanna-szivart lö a csodákozásában száját tátó utas műfogai közé, majd egy másik nyíláson visszaadja a nadrággombot, sőt fel is varrja.

8. Az ágy alatt banküzet létesítendő, amely az éjszakai órákban is köteles váltóteszámításokat eszközölni, természetesen kezes nélkül.

9. Minden elsőosztályú jegyhez egy tizenhatéves hajadon, illetőleg egy huszárhadnagy mellékelendő.

10. A mozgó-posta mintájára mozgó-gőzfürdő és mozgó-mozgó rendezendő be. A gőzfürdőbe olcsón bevezethető a gőz a mozdonyból, míg a mozgó-góban szükségtelenek a költséges filmek, elég ha sötét van. (Másképpen nincs értelme a hadnagynak és a hajadonnak.)

Lehet még temetkezési-vállalatról is gondoskodni, kisiklás esetére, de egyelőre elég lesz ennyit is. Elvégre százezer frankért nem strapálhatom magam agyon.

Gömbös Gyula bejelenti a fajvédő-diktaturát és az Albrecht-puccsot

A fajvédő-vezér szenzációs nyilatkozata a torinói fasiszták lapjában
A Francia Bank elengedi a kártérítést Windischgraetznek, ha őszintén válaszol a hozzáintézett kérdésekre — Megválasztották a parlamenti vizsgálóbizottságot — A szociáldemokraták Rakovszky belügyminiszter vád alá helyezését követelik

Elkerülhetetlen a Bethlen-kormány rekonstrukciója

Budapestről jelentik: A baloldali ellenzéknek a kormánnyal kötött megegyezése politikai körökben vegyes hatást keltett. Egyelőre senki sem tudja, hogy a röviden *penzhamisítási paktum*-nak nevezett megegyezés milyen eredményt fog jární. Az ellenzék is tisztában van azzal, hogy a kormány azzal a hátsó gondolatokkal kötötte meg a megegyezést, hogy

a parlamenti vizsgálóbizottság — a melyben természetesen a kormánypárti tagok vannak többségben — ugysem fog túlságosan kíváncskodni a frank-ügy olyan részletei iránt, amelyek az államlegelőkelőbb funkcionáriusainak kellemetlenek.

Viszont a kormány is tisztában van azzal, hogy az ellenzék csak azért ment bele a paktumba, mert így, ha megpróbálják az ügyet elzárni, akkor rögtön

osztentatív módon kivonulhat a parlamenti vizsgálóbizottságból és ezzel a külföldön minden üléstermi viháznál jobban diszkreditálhatja a kormányt.

Az ellenzéknek az köti meg a kezét egyelőre, hogy — bár nyilvánvaló, hogy a frankhamisítás az albrechtisták puccstervein kívül semmi egyéb magasabbra célt nem szolgál — a penzhamisítók magas protektorai befelé állandóan

azt a látszatot igyekeznek kelteni, hogy a Windischgraetzék penzhamisítása irredenta-célok szolgálatában állott.

Noha a magyarországi baloldali ellenzék legnagyobb része teljesen távol áll minden revanspolitikától, talán a mesterségesen teremtett atmosféra miatt, vagy talán mert hiányzik tagjaitól az ehhez szükséges erkölcsi háttér, nem merik nyíltan megbélyegezni azt a hazárdulással határos rövidlátást, amely Magyarország mai nehéz helyzetében irredenta-politika folytatásához kell. Az ellenzék emiatt körmonfont taktikával kénytelen kikényszeríteni a frankügyben az igazságot, ahelyett, hogy nyílt színpadra kényszerítene a honvédelmi minisztert és leleplezné, hogy

a Törvényszéki Intézet polgári hivatalnokai egytől-egyig katonai fegyverem alatt álló tisztek és csak a békeszerződés rendelkezései miatt kapták a közoktatásügyi minisztériumtól a fizetésüket.

A kormánynak az egész frankügyben az volt a legfontosabb, hogy ez ki ne derüljön és például a miniszterelnökség felkérte a budapesti lapokat, hogy

ha a frank-ügyben szereplő katonatisztek fényképeit közlik, olyan fényképeket válogassanak ki, amelyben az illetők nem uniformist, hanem civilruhát viselnek.

A lapok legnagyobb része — minthogy a letartóztatott katonatiszteknek csak egyenruhás fényképeit álltak természetesen rendelkezésre — úgy teljesítette ezt a kérést, hogy mellőzte a letartóztatott ténylegesen intézeti alkalmazottak fotográfiáinak közlését. Egyedül

Az Est közölte valamennyi ténylegesen tiszti arcképét és úgy segit

tett a dolgon, hogy klisójával polgári ruhát rajzoltatott Hajts tábornok, Kurz ezredes, Gerő őrnagy és a többi tiszt fotográfiáira.

Ezek az elegáns katonatisztek az Est fényképén úgy néznek ki ügyetlenül festett, tüdejükig érő gallériáikban, rémes nyakkendőikben, csámpás zakóikban, mint valami betörők.

Az ellenzéknek úgy tudják, hogy Bethlen miniszterelnök a maga személyében elcsúszott ennek a rövidlátó és káros politikának és eddig csupán a legmagasabb helyről protezsált környezeté miatt nem tudott szakítani vele. Minthogy a frank-ügyben éppen a miniszterelnöknek utjában álló szélső jobboldal van kompromittálva, Bethlen — akinek most a kezében vannak — felhasználja az alkalmat, hogy egyenként megszabaduljon tőlük. A legsúlyosabb teherterelőt,

Nádossy Imre országos főkapitányt, akit, minthogy távoli rokoni kapcsolata révén Horthy Miklós kormányzóknak, évekig nem tudott eltávolítani, a penzhamisítási ügy most megszabadította

és Bethlen most már arra gondol, hogy eltávolítsa gróf Klebelsberg Kunot, Rakovszky Ivánt és mindenekelőtt

Horthy rossz szellemét, Bartha Richárd kabinetirodai főnököt, aki maga is aktív részt vett a penzhamisítás előkészítésében, menessze helyéről.

Az egységes-pártnak is tudják már, hogy a kormány összetételében — ha

Megválasztották a parlamenti bizottságot

A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén történt meg a frankhamisítás politikai vonatkozásainak megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság tagjainak megválasztása. A hivatalos jelöltek a következők voltak: Almásy László, Berky Gyula, Bessenyei Zénó, Eckhardt Tibor, Erdélyi Aladár, Erdő-Haraszti Tamás, Györfi Imre, Hajós Kálmán, Haller István, Hegymegi-Kiss Pál, Herczeg Béla, Nemes Bertalan, Örtly Imre, Peyer Károly, Plattly György, Rassay Károly, Rabinek István, Rapert Rezső, Szabó Sándor, gróf Szapáry Lajos, Ugron Gábor, Vargha Gábor, Vázsonyi Vilmos, Wolfi Károly és Zsitvay Tibor.

A hivatalos lista úgy készült el, hogy minden párt maga állapította meg, kit akar a bizottságba delegálni. A pártok kívüli képviselők közül Bethlen miniszterelnök Rassay Károlyt és Ugron Gábort delegálta. A pártok kívüli képviselők — akik közé Apponyi és Andrássy is tartozik — sereimesnek találtak, hogy a kormány nevében intézkedett és elhatározta, hogy Rassay és Ugron helyett ögróf Pallavicini és Farkas Tibort választják be a parlamenti vizsgálóbizottságba.

Gömbös szenzációs nyilatkozata a Stampa-ban

Óriási feltűnést kelt magyar politikai körökben az a szenzációs nyilatkozat, amelyet Gömbös Gyula, a fajvédők vezére a torinói *Stampa* budapesti tudósítójának, Magrának adott. A torinói jelen-

nem is rövid időn belül, de a közel jövőben — igen nagy változások várhatók. Arra gondolnak, hogy néhány tárca gazdát fog cserélni, mivel a miniszterelnök olyan kabinet munkáját akarja magának biztosítani, amely a mai időknek megfelelően tud beilleszkedni az általa meghatározott politikai irányzatba. Egységespárti liberális képviselők között arról is szó esik, hogy gróf Bethlen István a kabinet rekonstrukciójával kapcsolatban az egységes-párt sorait is meg akarja tisztítani azokról a szélsőséges irányzatokhoz szító képviselőktől, akik már régen mint a fajvédőkhez közelálló politikusok szerepelnek. Ha ezeket az ügyeket Bethlen sikerrel be fogja tudni fejezni, akkor felmerülhet annak a kívánságnak teljesítése is, amely szerint egyes magasabb hivatali pozíciókat betöltő egyének is távoznak. Erre a miniszterelnöknek okvetlenül szüksége van, annál is inkább, mivel tavaszi genfi utja előtt nem akar itthon politikai szituációt hagyni, mely esetleg befolyásolhatná a külföldi tárgyalások sikerét. Ennek a tervnek latolgatása során óhaj merült fel arra vonatkozólag is, hogy Daruváry Géza, a volt igazságügy-minisztert, aki Ferenc József alatt hosszú időn keresztül a kabinetiroda főnöke volt, ilyen minőségben most a kormányzó mellé kerüljön Bartha Richárd helyébe.

Daruvárynak ezt a kinevezését a parlament minden pártja osztatlanul helyeselné.

P. H. E.

A szavazásnál a hivatalos lista ment keresztül, csupán Ugron Gábor helyébe Farkas Tibor került be.

A bizottság pénteken ül össze

A parlamenti bizottság pénteken tartja alakuló ülését. A pártközi megállapodás értelmében Zsitvay Tibor lesz a bizottság elnöke, Szabó Sándor pedig előadóje. A pénteki ülés csak formális lesz, az érdemleges tárgyalásokat a bizottság csak következő ülésén kezdi meg. Ezen a következő ülésen fogják megállapítani a bizottság munkarendjét és azokat az alapelveket, amelyeknek figyelembevételével fogja a bizottság a vizsgálatot megejteni. A bizottság első érdemleges ülését valószínűleg csak a frankhamisítás ügy gyanúsítottjai elleni vádirat elkészülte után fogják megtartani, bár

a szociáldemokrata-pártnak az az álláspontja, hogy a bizottság már pénteken kezdje meg az érdemleges munkát.

elsősorban idézze meg azokat a tanukat, akiknek kihallgatására nem kell semmiféle hivatalos fórum engedélye és kériük be azokat az iratokat, amelyek nem fekszenek a bíróság előtt.

tés szerint Gömbös, aki a tudósításra azt a benyomást tette, mintha nagy hitetlenséget érezne magában a magyar politika helyzet megváltoztatására, a következőképpen nyilatkozott az ország

lap részére:

— Ugy hisszük, hogy Magyarország csak úgy menthető meg, ha a háború előtti idők minden hagyományával szűkítünk. Cselekvő külpolitikára van szükség, amellyel ellenszegülhetünk a bennünket körülvevő szláv gyűri megőjtási kísérletének. Ugyanígy ellenezzük azonban a volt osztrák-magyar monarchia visszaállítását, sőt még a Duna-szövetséget is, mert ezáltal Magyarország olyan államokkal kerülne szoros szövetségbe, amelyek az ország függetlenségét veszélyeztetnék. Követeljük, hogy a tőkét szabadítsák ki a zsidók kezéből és községi takarékpénztárakat állítsanak fel. Követeljük a tőke monopolizálását és az állami, valamint községi bankokon kívül minden egyéb magánközben levő bank megszüntetését. Az agrárreformon kívül kisbirtokok létesítését kívánjuk azoknak a nagybirtokoknak megváltása révén, amelyek zsidó vagy német kezekben vannak. Cselekvő, éber antiszemizmust akarunk, a külföldi zsidók bevándorlásának megakadályozását és az itt élő zsidóságnak nemzeti kisebbséggé, külön fajjá való nyilvánítását, valamint a zsidók egyetemre való felvételének korlátozását. Mindezeket a célokat alkotmányos eszközökkel akarjuk elérni.

Ha Bethlen nem követ el nagy hibákat, akkor bizalommal várjuk az 1927. évi országos választásokat és addig kiépítjük szervezeteinket.

Megtörténhetik azonban, hogy az államio a mostani kormányhoz való bizalom hiánya miatt bennünket hív meg a kormányra, ebben az esetben, ha a mostani parlamenti többségben nem találhatók meg többségünket, feloszlatnók a nemzetgyűlést,

hogy egy a nemzet akaratának megfelelő nemzetgyűlést választassunk. A dolgoz mai állása szerint minden erőszakos cselekedetet ki akarunk zárni abból a törekvésünkben, hogy a hatalmat elnyerjük.

Ha azonban a kormány a demokratáknak és szocialistáknak, vagyis egy zsidónak, mint amilyen Vázsonyi Vilmos volt miniszter, a kezébe kerülne, ez esetben minden erővel azon lennénk, hogy ezt a kormányt forradalmi uton, puccsal megdöntsük.

Az államforma tekintetében ellenezzük a legitimista politikát, a Habsburgok trónraemelését és függetlenek akarunk maradni. Ebből a szempontból

Horthy Miklós nem a mi emberünk, bármilyen nagyok is az érdemei, mert ő protestáns,

mi Szent István koronájáról nem akarunk megelégedezni és különben is az ország lakosságának 64 százaléka katólikus.

A legalkalmasabbnak a nemzeti király választását tartjuk, aki a magyar érdekeket védné. Albrecht herceget nem tekintjük tiszta Habsburg-sarjnak, mert az anyja az Árpád-ház leszármazottja.

Egy Albrecht-dinasztiát nem tekintünk Habsburg-dinasztiának, hanem tiszta magyar uralkodócsaládnak, akinek a trónrajutása a magyar érdekek megvédését jelentené.

Gömbös Gyula szenzációs nyilatkozatához a kormány felhivatalos lapja, a *8 Órai Újság* a következő kommentárt fűzi:

— Gömbös kifejezte azt a látszatot, amelyet keltetni mintha nagy politikai faktor volna, akinek módjában van megvalósítani azokat a nagy fantáziára valló terveket, amikről megemlékeztek. Mi itthon ismerjük azokat az *erőket*, amelyek Gömbös rendelkezésére állnak, a külföldön azonban az ilyen önbizalomtól felt kijeletések könnyen kelthetik azt a hitet, mintha közvélemény és tömeg volna a háta mögött és nem üres kézzel talna olyan ábrándok után, hogy az általló Bethlen helyett őrá bizza a hatal-

mat vagy az, hogy csak őrajta múlik a forradalom kibrokkonása. A legélesebben elítéljük azt a naiv könnyelműséget, a mélyen Gömbös az ilyen nyilatkozattal a jóhiszemű külföldi közvéleményt meg

akarja tévesztetni.

A fajvédővezér szenzációs politikai hitvallásának és nyilatkozatának politikai körök megítélése szerint nagyfontosságú következményei lesznek.

Attak a belügyminiszter ellen

A szociáldemokraták mindenekelőtt Rakovszky Iván belügyminiszter vád alá helyezését kívánják, akinek bűnösségére vonatkozólag komoly adatok állanak rendelkezésre. Peyer és Györki szavá fogják tenni, hogy

a belügyminiszter a herceg Windischgraetz letartóztatása előtti napot Nádossyval együtt a krumppl-hercegnél töltötte, akivel megünnepelték, hogy mitevők legyenek. Erre vonatkozólag Czeglédi soiför és

Rába Dezső titkár vallomásai súlyos bizonyítékokat tartalmaznak.

A bizottság tagjai egyébként remélik, hogy a vizsgálót néhány hét alatt befejezhetik és így rövid időn belül bejelenthetik jelentésüket a nemzetgyűlésnek. A szociáldemokraták nem titkolják, hogy ha a palamenti bizottság befejezi működését, akkor a Ház plénumában tovább fogják folytatni most már újabb adatokkal felszerelve a frankhamisítási ügy intenzív tárgyalását.

A Francia Banknak nem pénz kell, hanem igazság!

A francia kiküldöttek szerdán átadták az ügyészségnek a hágai kihallgatási jegyzőkönyveken kívül Jankovich Árisztid tíz oldalas naplóját is, amelynek egyrészét a *Matin* már nyilvánosságra hozta. A francia rendőrtisztviselők és a Francia Bank kiküldöttel csütörtökön újból felkeresték Sztrache Gusztáv főügyészt, akit informáltak a herceg Windischgraetz Lajos védőivel folytatott tárgyalásaikról. Ezekben a tárgyalásokon Windischgraetz védői, Ulain Ferenc és Dánér Béla tisztázták szeretők volna annak a kártérítési összegnek pontos összegét, amelyet a Francia Bank követel Windischgraetz hercegtől. A franciák erre nézve nem nyilatkoztak, hanem kijelentették, hogy

Franciaország előtt minden kártérítési igénytől, abban az esetben, ha Windischgraetz haldandó az általuk eléje terjesztendő valamennyi kérdőpontra őszinte választ adni.

A védők kijelentették, hogy a választ Windischgraetz hercegtől teszik függővé.

A francia kiküldöttek csütörtök délután már el is küldték kérdőpontjaikat Windischgraetz hercegnek.

A nyomozás jelenlegi stádiumáról egyébként Doucet francia rendőrtisztviselő egy újságíró kérdésére csütörtökön a következőket mondotta:

— A frankhamisítási ügy nyomozása pillanatnyilag a még félig se befejezett ügy kifejlődési stádiumában van. Sok mindennek kell még történnie, amíg teljesen világosan fog előttünk az ügy állni. Komplikált, példátlan esetről van szó és a nyomozás munkája olyan nehéz, hogy nem lehet máról holnapra eredményt elérni. Mi kötelességünknek tartjuk a legteljesebb diszkréciót, mert akinek a neve egyszer ebbe az ügybe belekeveredik, annak nagyon nehéz tisztázni magát és ezzel magyarázható óvatos magatartásunk.

Álneves hazafiak

A nyomozás egyébként megállapította, hogy a frankhamisítók román uttleveleinek eredete utáni vizsgálat során felmerült két új név, a Záray és Radó álnevek, amelyek alatt valószínűleg Jankovich és Rába bujtak meg.

Letartóztatásban maradnak a frankhamisítók

A tábla csütörtökön foglalkozott Szörtsey József és tizenkét társa felfolyamodásával, amelyet a vádtanács letartóztatási végzése ellen terjesztettek be. A tábla elutasította a felfolyamodást és így Szörtsey és társai továbbra is letartóztatásban maradnak.

Gerovsky Aleksza Beogradban

Szláv agitátor, aki a cseh viszonyokkal szemben a magyarok liberálisizmusát dicséri

A Bácsmegeyi Napló beogradi munkatársai beszélgetést folytatott Gerovsky Alekszával, aki az 1913-as máramarosi skizmatikus perben olyan rendkívül nagy szerepet játszott. Gerovsky Aleksza nagyon érdekes karriert futott be. Az egész életét a szláv eszme szolgálataiba állította, együtt dolgozott Bobrinszkyval, a máramarosi per koronatanújával a háború alatt, a forradalom kitöréséig osztályfőnök volt a szentpétervári külügyminisztériumban, ma Ruszinszkóban a pravoszláv mozgalom vezére és ezért éles ellentétben áll a csehszlovák kormányval, amely üldözi őt, mert őt okolja azok miatt az összeütközések miatt, amelyek Csehszlovákiában napirenden vannak a görögkatholikuskok és a görögkeleti orthodoxok között. Hivatalosan Gerovsky ma is Csehszlovákiában él, de hogy beogradi tartózkodása néhány napos lesz-e, vagy pedig tartós emigráció, azt még maga sem tudja.

Beogradban nagy érdeklődést kelt Gerovsky személye és látogatása, bár nem lehetetlen, hogy akciója a beogradi és a prágai kormány között eddig fennálló baráti viszony megzavarására vezet. A cseh kormány nem szívesen látja azt a mozgalmat, amelynek Gerovsky is egyik exponense, s amely a ruszinokat egyházi tekintetben a szerb papság jurisdictioja alá akarja rendelni, s ezért a csehszlovák orthodox egyház által megválasztott Gorazd püspökkel szemben egy orosz emigráns püspököt, Savotint

választatta meg, aki az ugynevezett autokephol orthodox egyházat akarja megalakítani. Minthogy a csehszlovák görögkeleti vallásnak szinte kivétel nélkül Gorazd hívei, a cseh kormány kormánybiztos nevezett ki a pravoszláv egyház élére, aki összeállította az orthodoxok névsorát, s negyven elektort választatott. A kísérlet nem sikerült, legalább a kormány szempontjából nem, mert az elektorok egyhangulag Gorazdot választották meg, akit erre a kormány is megerősített. A csehszlovák orthodox egyház hát teljesen szerb egyházi felügyelet alatt áll.

A ruszinszkói egyházi viszonyokról s az ottani harcokról Gerovsky a Bácsmegeyi Napló tudósítójának a következőket mondta:

— A csehszlovákiai pravoszláv egyházak még a régi osztrák törvények alapján működnek; a ruszinszkói pravoszlávokat azonban a köztársaság törvényei értelmében a régi magyar törvények szerint kormányozzák. A csehszlovák kormány Ruszinszkóba be akarja vezetni az osztrák törvényeket, amelyek az államhatalomnak az egyház ügyébe nagyobb befolyást biztosítanak, mint a régi magyar, igazán liberális törvények.

— A csehszlovák kormány — bár Ruszinszkó egyházi ügyeit a ruszinszkói parlamentnek kellene intéznie, nem engedi ezt a parlamentet megalkalni — hanem rendeleti úton megváltoztatott

egyes egyházi törvényeket, s többek közt a pravoszlávokat is kötelezte, hogy Husz János-émlékünnepélyt tartsanak.

— Jellemző a ruszinszkói állapotokra — mondja Gerovsky — hogy az orthodox egyház vezetői arra is rámutathatnak, hogy Magyarországon az orthodox szerb templom fogait teljesen respektálják, pedig Magyarország Szerbiával minesen szövetségi viszonyban és Magyarország nem is szláv ország.

— Az utolsó választási hadjárat alatt a csehszlovák pártok megígérték a ru-

szinszkói autonómiát, különösen erősen hangsúlyozta ezt a Klotac-párt, amelyhez Benes is tartozik. Érdekes ez az ígélet azért is, mert Benes Gombos is jelezte, hogy Ruszinszkó nem érett még az autonómira.

— A ruszinszkói nép egyetlen reménye ma a Népszövetség. Hisszük, hogy a Népszövetség nem fogja tűrni, hogy a csehszlovák imperializmus Ruszinszkóra teljesen rátegye a kezét. Ha meg lesz az autonómia, akkor az összes egyházi kérdések rendezést is fognak nyerni.

Börtön elől a halálba

Mellbelötte magát egy becskereki kereskedő, mert sikkasztásért le akarták tartóztatni

Becskeréről jelentik: Fejes Lajos harminchat éves becskereki kereskedő, az A. E. G. cég bányai képviselője csütörtökön délután Pavlova-ucca 12. szám alatti lakásán mellbelötte magát. Fejes ellen — mint utóbb kiderült — sikkasztás miatt indult eljárás és letartóztatása elől akart a halálba menekülni.

Csütörtökön reggel a beogradi Uprava Grádától távirati utasítás érkezett a becskereki rendőrséghez, hogy Fejes Lajost, aki ellen sikkasztás miatt feljelentést tettek, tartóztassa le és szállítsa Beogradba. A távirati értesítésre a rendőrség előállította Fejest, akivel közölte, hogy az A. E. G. cég beogradi fiókja sikkasztás miatt feljelentette, amiért csütörtökön este Beogradba kell szállítani. Fejes kihallgatása során tagadta, hogy sikkasztott és azt állította, hogy a cégtől jutalék és fizetés címén meg neki van követelése, egyben kérte, engedjék meg, hogy az állítását igazoló iratát lakásáról magához vegye. A rendőrségen teljesítették kérését és így délután négy óra tájban, egy detektív kíséretében hazamehetett lakására.

Fejes, amint megérkezett lakására, az egyik szobában nagymennyiségű iratot szedett össze, majd átment a szomszédos hálószobába is, hogy az ott tartott

leveleit magához vegye. A hálószobába csak a felesége kísérte, míg a detektív az első szobában várakozott. Fejes odament az éjjeli szekrényhez, a fiókjából revolvért vett elő és homlokának szegte. Fejesége meg akarta akadályozni szándékában és dulakodni kezdett vele, hogy a fegyvert elvegye. Dulakodás közben a férfi keze felszabadult. A következő percben a fegyver elsült és Fejes eszméletlenül esett össze. Nyomban értesítették dr. Iványi Mór orvost, aki a súlyosan sebesült embert beszállította a kórházba.

Az orvosi vizsgálat során magállapították, hogy a golyó átfurta a tüdőt, de nem okozott halálos sérülést. Fejes a kórházban visszanyerte eszméletét, mire Dimitrijevic Neven rendőrkapitány kihallgatta. Fejes újabb kihallgatása alkalmával is ártatlanságát hangoztatta.

Fejes Lajos 1924. óta lakik Becskeréken, ahol az AEG. beogradi fiókjának megbízottja volt. A beogradi fiók nemrég rájött Fejes gyanús üzelmire, mire körlevélben értesítette bánati ügyfeleit, hogy Fejes a cég nevében sem ügyletet nem köthet, sem pénzt nem vehet fel, egyben felszólította Fejest is, hogy küldje be elszámolását. Hír szerint ekkor kiderült, hogy Fejes negyven ezer dinárt elsikkasztott.

Január 31-ig ki kell fizetni az összes adóhátralékokat

A fizetési nehézséggel küzdő vajdasági kereskedelem iránt nincs irgalom

A vajdasági kereskedőket rendkívül súlyosan érinti a pénzügyminisztérium legújabb rendelete, amely az adóhátralékok behajtásáról intézkedik. A pénzügyminisztérium ugyanis utasította valamennyi pénzügyi hatóságot, hogy

mindennemű adóhátralékot január hó 31-ikéig hajtson be. Azok ellen az adóhátralékosok ellen, akik a kitűzött határidőig nem tesznek eleget fizetési kötelezettségeiknek, rendelje el a végrehajtást.

A miniszteri rendelet szerint csak azoknak az adóhátralékosoknak lehet halasztást adni, akiknek a pénzügyminisztérium engedélyt adott adójuk részletlesztésére.

A pénzügyminisztérium rendelete most érkezett meg a szubotícai pénzügyigazgatóságához, amely végrehajtás végett nyomban továbbította a városi adóhivatalhoz. A szubotícai kereskedők körében érthetően nagy izgalmat okozott a pénzügyminisztérium újabb intézkedése, annál is inkább, mert a legtöbb adófizető fizetési haladék iránti kérényét elutasították és nagyon kevés azoknak a száma, akiknek lehetővé vált, hogy adóhátralékaikat részletekben törleszthessék.

A városi adóhivatal már megtette az előkészületeket az adóhátralékok

behajtására.

A pénzügyminisztérium az adóhátralékok behajtásáról szóló intézkedésével egyidejűleg, rendeletileg leszállította a késedelmi kamatlábat is. A rendelet

1926 január elsejétől kezdődőleg a tizenkét százalékos késedelmi kamatlábat nyolc százalékos állapítja meg.

A városi adóhivatal egyébként tovább folytatja az előkészületeket a negyedosztályu kereseti adó, valamint a tüke-kamatadó kivételére. A negyedik osztályu kereseti adó és a tükekamatadó kivételéhez kívánt vallomások benyújtására kitűzött határidő csütörtökön lejárt, minthogy azonban még sokan nem nyújtották be az adóvallomásokat, a városi adóhivatal január 31-ikéig meghosszabbította a határidőt. Adóvallomási izek a köri adóhivatalokban kaphatók.

Uj üzlet!

Nézz meg!

JU-GO

eipőkírákat

Pašičeva ul. 7. (Márkus mellett)

10333

Uj üzlet!

Egy halott két kedvezményezett

A bíróság az első kedvezményezettnek ítélte a biztosítási díjat

A suboticei járásbírósgon csütörtökön hirdette ki az ítéletet Hadzsi-Kosztics Koszta járásbíró abban a perben, amelyet Mihajlovics István és Bogics Milosné suboticei lakosok indítottak a III-ik körű temetkezési egyesület ellen 25.000 dinár biztosítási díj kifizetéséért.

Mint már megírtuk, Rieza János suboticei lakost kétszer írták be a III-ik körű temetkezési intézetbe és pedig egyszer Mihajlovics István és Bogics Milosné, másodszer pedig Vujkovic-Lámics Lajos. Amikor Rieza János meghalt, mindkét kedvezményezett jelentkezett a könyvecskével az egyesületnél és követelte a 25.000 dinár kifizetését. Minthogy egy biztosított csak egyszer iratkozhatik be, az egyesület a bíróságra bízta a döntést, hogy a kedvezményezettek közül ki kapja meg a 25.000 dinárt.

A bíróság úgy döntött, hogy Mihajlovics István és Bogics Milosné kedvezményezettek illeti meg a 25.000 dinár és a III-ik körű temetkezési egyesület köteles nekik kifizetni a díjat, felbontásra való tekintet nélkül.

Az indoklásban megállapította a bíróság, hogy Rieza János kétszer volt beírva és hogy amikor ez kiderült, a választmány Vujkovic-Lámics Lajos könyvét érvénytelenül nyilvánította és a befizetett díjakat visszafizette. Ezzel szemben Mihajlovics István és Bogics Milosné pontosan fizették a díjakat és így az ő könyvük érvényben volt a biztosított Rieza János elhalálozásakor.

Keresztvív vagy amit akartok

Az alábbi családi történet a mindennapi élet egy igen érdekes epizódja. A szereplők idevalók, 19 ének közöttünk — a nevüket részvétellel elhallgatjuk.

1.

Vidéken kezdődik. K. I. hivatalnok, zsidó fiatalember feleszeret egy keresztény uricsalád lányába. A keresztény papa és mama szívesen látja a fess zsidó fiút, de amikor a házasság szóba kerül, a zord keresztény mama kijelenti: — Zsidóhoz nem adom a lányomat.

Mit tesz ilyenkor a szerelmes zsidó? Áttér az imádott nő vallására, kikeresztelkedik. Most már minden rendben megy: egy hónap múlva megtartják az esküvőt. A fiatalok bejönnek a városba és — szaporodnak. Mikor a második gyerek is meglátja a napvilágot, kitör a világháború és a kikeresztelkedett zsidó családapa bevontul, mint közkatoná. Két év múlva hazajön a frontról, még mindig sarzsí nélkül. Az imádott nő, a feleség, hidegen fogadja: — A szakácsnőm babája örmester, az én uram pedig egyszerű buka. Ezt nem bírom ki. Elválnak...

És elváltak.

2.

A férj Subotícára költözik. Három évi reménytelen özvegyesség után újra vágyik a házasságra. Kiválaszt egy csinos zsidó lányt — az üzletet hamar nyébeütik. Az eljegyzés előtt a férj gondol egyet, visszatér a zsidó vallásra és mint hívhő zsidó fogad örök hűséget új feleségének. De ehhez váratlan megérkezik a keresztény asszony és így turbékodni kezd a férj fülebe: — Nem engedtek, az enyém vagy és az maradsz örökké.

3.

A férj gondolkodik és határoz: — Ha áttérsz a zsidó vallásra, elválnék új feleségemtől és veled esküszöm megismét. A nő nem habozott. Áttért. Eddig van.

HIREK

Levéltolvajok

Olvasom a *Bácsmegeyi Napló*-ban, hogy a noviszadi postahivatal egyik tehetséges alkalmazottja kétezer levelet lopott és pedig nem azért, hogy unalmas és hosszú estéken olvassa őket, nem is filatelistakédevelésből, sőt nem is hazafias célból, hanem a különböző valuták miatt, amelyeket a borítékok alatt sejtett. Amint az újsággözeleményből kitűnik, a szinajda és a tapintása igen szerencsés lehetett, mert a meg-ejtett vizsgálat alkalmával nagymennyiségű idegen pénzeket, frankot, osztrák koronát, dollárt, sőt angol fontot is találtak nála a detektívek.

A háború óta, sajnos, nagyon elszaporodtak a tolvajok, egy a kicsinyek mint a nagyok, s hogy leveleket is — a rajtuk diszlo frankobélyezgek s a beléjük dugott értékek kedvéért — többet lopnak mint azelőtt, azon nincs mit csodálkozni. A lopás és annak minden változata egyenes arányban növekszik a nyomorral, amely azt szüli. Inkább azon lehet elfüggődni, hogy a levelező közönség annyira alkalmat ad az ilyen elűlajdonításra! Ha a t. c. publikum leszokna arról a naivitásról, hogy egyszerű levélben küld a szeretteinek kisebb-nagyobb összegeket s rászokna arra, hogy ajánlott borítékban vagy az értéket deklarálva kedveskedjen nekik a küldeményekkel, egy bünténnyel legafább, a levélfosztogatással kevesebb volna a világban. Pusztán a frankobélyezgékért aligha főták eliskasztani postások az általuk kezelt leveleket. De amíg sejtethet, hogy bennük frank, dollár vagy egyéb bankjegyet buiik, addig a nyomorral küzdő vagy lelkiismeretlenül pénzéhes postás könnyen jut kísértésbe, hogy ilyen uton — jusson némi érdekes valutához. Ha a közönség csak néhány éven keresztül nem küldené a pénzt ilyen könnyelműen, a levélfosztogatás csak mint kellemetlen emlék maradna fenn s mint iparág megszűnéne. Így persze úzik s hol itt, hol ott merül föl egy szencziációs eset, amely aztán megmagyarázza, miért nem kap az ember olykor egy levelet, amelyre fölkötlenül számít. A levélfosztogató ugyanis ötvenszer vagy százszor annyit levelet emel el, mint ahányban bankköt talál s így eltűntet számtalan olyat, amelyben ötven franknál vagy egy dollárnál fontosabb dolgok foglaltak: közlések és üzenetek, amelyekből sokszor valakinek a nyugalma, a jóléte, a boldogsága függ.

A nagyszerű postaintézmény megbízhatóságának a tudatában a legtöbben az életbevágó ügyeiket is egyszerű levelekben tárgyalják le, mert hiszen általános a vélemény, hogy *levél nem vesz el*. Regula szerint nem is vesz el s az intézmény dícséretére legvon mondván, az olyan esetek mint a noviszadi, a ritkaságok közé tartoznak. De mihelyest egyetlen postás letéved a megbízhatóság ösvényéről, minvárt baj van. Mily könnyen történik meg, hogy ily defraudáció folytán — amely esetleg csak évek múlva sül ki — szerelmeseik közt fölbomlik a viszony, jóbarátok elhidegülnek egymástól, aprehenziók támadnak, a legudvariasabb ember neveletlennek a hírébe jön. Mind csupán azért, mert egy postás elűlveszt pár ezer levelet s köztük sok olyat, amelyet epedve les, akinek írták s amelyre választ nyugtalanul vár, aki küldte.

A világ legnagyobb levélfraudációja is ebből a szempontból volt különösen csunya büntény s nem az ötven-hatvan ezer forint kár miatt, amelyet a levelezőknek okozott. Ez a világraszóló eset 1862-ben derült ki s Bécsben követték el. A tettes egy Karl Kalab nevű postafisztviselő volt, aki 1857-ben kezdte dézsmálni a gondjaira bízott postát s öt esztendő alatt nem kevesebb, mint kétszáz ezer (de lehet hogy sokkal több) levelet tulajdonított el. Európai nagy eset volt ez, s bár 64 év előtt történt, öreg bécsiek még emlékezhetnek rá vagy tudhatnak róla. A Kaiserstaft postáiban az elveszett levelekről most is azt mondják, hogy talán elkalabizálták s a régi *bürgerlich-kávélházban* a kalabridszó urak még ma is emlegetik az olcsó szójáték kedvéért a hírhedt urat.

Hogy továbbmunk legyen a Komisz

fráter lopásának az arányairól, megemlítem az érdekes adatot, hogy Kalab ur egész télen — 4-5 héten át! — az általa ellopott és kifosztott levelekkel és borítékokkal fűtött. Szállásadója eskü alatt vallotta, hogy amaz egy-nyalábnyi aprófán kívül, amelyet ősszel szerzett be, egy latnyi fa se fűt a lakásba. Ellenben a szobája tühertelelen melege volt fűtve s a papirpernyeszagtól alig lehetett ottmaradni. Mikor a tolvajt a lakásán meglepték, még minden fiókja tele volt levelekkel, mert annvit lopott, hogy nem volt elég ideje az *«avasz» földolgozására*. Jellemző volt, hogy husz füveg kölni vizet is találtak nála. Ezzel a kellemes illattal igarkodott a feles férfi a papirhamu szagát eloszlatni.

Ez már nagystilű tolvaj volt, aki a megrabolt levelek pénztartalmából s a róluk lenyalt levélbélyegekből csinos vagyonot szerzett s Hietzingben villát is vásárolt. Bár ezekenkint csupa apró értékeket tulajdonított el, mégis nagy tolvaj volt s nemcsak a közbülső ügyész deklarálta annak, de a főtárgyalás publikuma is annak nézte. Mint kortársak emlegettek, a közönség soha senkivel — még elvetemült rablóvilkosokkal — se volt oly ellenséges mint a gonosztevővel szemben. A hallgatóság köréből zvakran zudult a vádlott felé a mevetésnek és utálatainak *«puff!»* kiáltása. Kalab urat *tíz esztendőre ítélték*, mert nem lehetett többre. Ez volt a maximum, amelyet e deliktumra a büntetőtörvény szabott.

Vagyonát a fizkusok a kárvallottak kártalanítására lefoglalták, de ki tehetné jóvá az erkölcsi károkat, amelyeket e lelkiismeretlen ember annyi polgártársának okozott? Ki támaszthatja föl az elbúsult reményeket, amelyeket a gonosztevő megsemmisített? Ki szárihatta föl a könyveket, amelyeket az általa elrabolt levelek elmaradása sajtolt ki szomorú szemekből?

Mikor a lakását felkutatták mintegy ötvenhátezer ki nem bontott levelet találtak nála. Ezeket természetesen nyomban földolgozták — husz tisztviselőnek adtak dolgot-gondot tónéhány napra — és rendeltetésük hevére juttatták, de legtöbbje oly későn érkezett a címzett-hez, hogy az okozott kedvetlenséget vagy még nagyobb bánt már nem teheték jóvá. Hát még az a másfélzáz ezer irás, tele csókkal, mosollyal, könnyel, mindenféle intím üzenettel, amelyekkel a nagy *Briefmarder* néhány héten keresztül a szobáját fűtötte! Hány félreértés, harag, gyűlölködés támadt azok között, akik a leveleket írták s akik azokat meg nem kapták!

Szerencsére az eltévelyedett noviszadi postás csak századrészannyi levelet fosztott ki mint nagy elődje Karl Kalab. Reméljük, hogy csak századrészannyi bánt csinált is velük.

Baedeker

*

— A kisanfant a gazdasági érdekek védőnére szervezkedik. Prágából jelentik: A Lidove Novini írja mai számában, hogy a kisanfant kormányai közös gazdasági szervezetet akarnak létesíteni kölcsönös érdekeik külföldi érvényesítésére. A terv már megérett és legközelebb gazdasági konferenciát hívnak össze, hogy az új szervezetet megalkossák. Ez az intézmény kizárólag szakszerűségeiből fog állani és hivatása az lesz, hogy tanácsokkal lássa el a kisanfant kormányait gazdaságpolitikai kérdésekben.

— Anglia és Franciaország sürgetik a Balkán-paktumot. Athénből jelentik: A francia és angol athéni követ támogatják a görög kormányt a Balkán-paktum ügyét. Franciaország hajlandónak mutatkozik arra, hogy a paktum érdekében egy Athénben, mint Beogradban, közvetítsen, hogy a Balkán-államok között olyan értelmű megállapodás jöjjön létre, amelyet a magyantal Locarnóban kötött. Ugyanebben az ügyben szerdán az angol követ Pangalosz görög miniszterelnökkel interventált.

— Franchet D'Esperay lesz a druzok ellen harcoló francia csapatok főparancsnoka. Párisból jelentik: A druzok ellen harcoló francia csapatok főparancsnokságát a legközelebb Franchet D'Esperay veszi át.

— Egy fajvédő lap rágalmaz a Bácsmegeyi Napló ellen. A Bácsmegeyi Napló szerdai száma hírt adott arról, hogy a frankhamisítási bűnügynek milyen súlyos következményei vannak az utódállamok polgáira nézve. Megírtuk, hogy tárgyalások voltak folyamatban a határmenti telekkönyvek és bírósági iratok kicserélésére, a nyugdíjak rendezésére, a magánkövetelések és tartozások leszámítására. Ezeket a tárgyalásokat decemberben félbeszakították s nem vették fel újra, noha igen fontos érdekek fűződnek azokhoz, hogy befejezést nyerjenek. Rámutattunk a cikkben arra, hogy horgosi, ridj cai ártat'an polgárok, szegény nyugdíjasok s nylik meg azt, hogy Windischgractz herceg és a büntársai frankot hamisítottak. Nyilvánvaló mindenki előtt, hogy ezt a cikkünket azok érdekében írtuk, akiknek fontos érdekük fűződik ezeknek a függő kérdéseknek a rendezéséhez. Ezt a cikket használja fel a budapesti fajvédő sajtó egyik tulzó organuma, amelynek suboticei összeköttetése ismereteseik, hogy gyanúsításainak és rágalmazásainak özönét a Bácsmegeyi Naplóra zudítsa. Szántszándékkal összezavarja azt, amit mi írtunk a kereskedelmi szerződésekről s azt írja, hogy az SHS. királyság és Magyarország közt semmiféle tárgyalás nincs folyamatban, az tehát nem is szakadható meg s csak egy fél év múlva kerül sor a kereskedelmi tárgyalásokra. Utalunk arra, hogy a múlt év decemberében kezdték meg a két állam megbízottai nem a kereskedelmi, hanem egyéb kérdések rendezésére vonatkozó tárgyalásait Budapestten s ezek a tárgyalások félbeszakadtak s egyelőre nem folytatódnak. A pesti fajvédő lapnak arra a rágalmára, hogy a Bácsmegeyi Naplót a szerb kormány tartja fenn s hogy ezt vagy bármelyik cikkét a kormány sugalmazza, ráerünk akkor reagálni, ha majd itt Jugoszláviában megismétlik azok, akik előszeregettel tetszelegnek [a fajvédők maszkjában.

— Nagy áradás Portugál-Kelet-Afrikában. Beiratból jelentik: Um-tall és Beirat között a folyók kiáradtak. A nagy áradás következtében Rodezia és Beirat között a vasut-, posta- és táviróforgalom teljesen megakadt. Számos bennszülött a vízbe fulladt; többszáz bennszülöttet csónakokon mentettek ki. A Zambezi hétfő óta négy lábbal emelkedett. Massa-földdel a vasuti forgalmat fentartják.

— Áthelyezett járási pénzügyigazgatók. Beeskerekről jelentik: A pénzügyminiszter Markovics Milán novakamizsai járási pénzügyigazgatót Kikindára, Sévics szabályi pénzügyigazgatót Novakanizsára, Radojevics Gyura kikindai pénzügyigazgatót Zsabyára, Buljanics sztaribecsei pénzügyigazgatót Novibecsejre helyezte át.

— Vita Locarnóról az olasz kamarában. Rómából jelentik: A kamara csütörtökön megkezdte a vitát a locarnói szerződésről. Gentile, Gorilli és Chavazoni felszólalása után a vitát péntekre halasztották.

BIRO LAJOS
HÁZASSÁG
című regényét közli a
„VILÁG”
HAVONKÉNT 100 DINÁR
Előfizetők az eddig megjelent folytatásokat ingyen kapják
„LITERARIA” 508
könyv- és hírlapterjesztő vállalat
MAVRO HEUMANN SUBOTICA
Karadjordjev trg 12. — Postafiók 76.

— **Harmincezer amerikai katona indul huszonkét hajón Európába a légiók konventjére.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelenté Newyorkból, hogy a világháborúban résztvevő amerikai hadsereg képviselőiben tízezer ember fog tizenkét hajón szeptember havában Newyorkból Párisba utazni, hogy részt vegyen az amerikai légiók évi nemzeti konventjén. Ugyanezen a napon öt más amerikai kikötőből utaznak el amerikai légiók tíz hajón ugyancsak Párisba. Összesen harmincezer hadviselő amerikai fog résztvenni a konventen. A konvent székhelye a Champs Elyséesen lévő nagy kiállítási csarnok lesz.

— **Vonatkisiklás.** Zagrebból jelentik: A slavonjai Savski-Bresztovac mellett a nyílt vonalon kisiklott a 43. számú gyorstehervonat utolsó két kocsija. A kisiklott vagonok teljesen összetörték és megrongálták a pályát. Emberéletben nem esett kár.

— **Átadták az ügyészségnek a dinárhamisítókat.** Zagrebból jelentik: A zagrebi rendőrség befejezte a nyomozást a dinárhamisítás ügyében. A Zagrebban letartóztatott tizenegy hamisítót csütörtökön átadták az ügyészségnek. A Németországban elfogott Javort, Car Pétert és Kojtek Vilmost a német bíróságok vonják felelősségre.

— **A Károlyi kontra Windischgraetz-pert a berlini felelősségi bíróság elnapolta.** Berlinből jelentik: A felelősségi bíróság szerdán foglalkozott herceg Windischgraetz Lajosnak Károlyi Mihályról írt könyvével, amelyet a herceg Berlinben „A fekete hercegtől a vörös hercegig” cím alatt adott ki. Windischgraetz ebben a könyvben tudvalevőleg azt írta Károlyi Mihályról, hogy a francia kormánytól ötmillió frankot kapott, hogy bolsevista-propagandát csináljon Magyarországon. Károlyi pert indított herceg Windischgraetz és a kiadó cég ellen és az elsőfokú bíróság helyét is adott Károlyi keresetének és a könyvet elkoboztatta. A kiadó felelőssége folytán szerdán került ez az ügy a felelősségi fórum elé. A felelősség megokolása után a bíróság az újabb bizonyítékok előterjesztése céljából a tárgyalást elnapolta.

— **Leányzóktettek a bíróság előtt.** Noviszádról jelentik: Nesztorovics Váza, Jéla és Pavlov Ráda 1918 július 3-án Alsókovilon Veszindez Gyurgyinka nevű leányt erőszakkal Nesztorovics Szima kocsijára hurcolták és megszóktették. Ebben az ügyben csütörtökön tartották meg a főtárgyalást a noviszádi törvényszéken. A vádlottak azt állították, hogy Veszindez Gyurgyinka önként követte őket és erre tanukat is jölkentettek be. A törvényszék elrendelte az új tanúk kihallgatását és a tárgyalást elhalasztotta.

— **A hadsereg megreformálásáról szóló francia törvényjavaslatot még e héten heterjesztik a kamarában.** Párisból jelentik: A kamara hadügyi bizottságában Painlevé hadügyminiszter hosszabb nyilatkozatot tett a locarnói szerződések katonai kihatásairól. Painlevé hangsúlyozta, hogy a kölni zóna kiürítése simán folyik és közölte azokat az intézkedéseket, amelyeket a locarnói szerződések végrehajtásaképpen a francia kormány fogantatott az első kölni zónában. Gircaud képviselő a hadügyminiszter nyilatkozatát követő vita során kérdést intézett a hadügyminiszterhez, hogy a locarnói szerződések nyomán várható-e a hadsereg reformjára vonatkozó törvényjavaslat megelőbbi benyújtása a kamarában? Painlevé hadügyminiszter kijelentette, hogy a reform első tervezetét még e hét folyamán a kamara elé terjeszti.

Negyedmillió bankcsalás Zagrebban

Egy bankhivatalnok hamis nyugtával kétszázharmincezer dinárt vett fel a Diskontna Bankától

Zagrebból jelentik: Nagyszabású csalás ügyében nyomoz a zagrebi rendőrség. A Jugoslavenska Banka Jelasics-téri főintézetében szerdán megjelent egy harminc év körüli fiatalember és felmutatta a zagrebi Diskontna Banka pénztári nyugtáját, mely kétszázharmincezer dinárról volt kiállítva. A bank pénztárosa, minthogy a nyugta szabályszerűen volt kitöltve és szerepelt rajta a Diskontna Banka igazgatójának névairása, kifizette az összeget a fiatalembernek, aki a pénz félétele után rögtön eltávozott.

A Jugoslavenska Banka csütörtök reggel értesítette a Diskontna Bankát,

hogy a kifizetés a kétszázharmincezer nyugtára megtörtént. A Diskontna Banka igazgatójának, dr. Policsnak gyanus volt a dolog, átment a kifizető bankba és ott megállapította, hogy a pénztári nyugta hamis, arra valaki ráhamisította az igazgatónak és a Diskontna Banka pénztárosának aláírását.

A bankigazgató azonnal értesítette a rendőrséget, amely a legnagyobb titokban megkezdte a nyomozást és elután letartóztatta a Diskontna Banka egyik tisztviselőjét, Glavan Istvánt és ennek feleségét, miután alapos a gyanu, hogy a csalást ők követték el.

— **Percin tábornokot kizárják a becsületrend tagjai közül.** Párisból jelentik: A becsületrend fegyelmi széké által kiküldött albizottság tagjai, amely előtt Percin tábornoknak számot kellett adnia az elzási kérdésben tett közleményeiről, egyhangulag úgy határozott, hogy Percin tábornokot ki kell zárni a becsületrend tagjai közül, tekintettel azonban Franciaország érdekében szerzett nagy érdemeire és magas korára, vele szemben egyébként elnézést kell gyakorolni. A lap felteszi, hogy maga a fegyelmi szék is a tábornok kizárása mellett fog dönteni. Az Echo de Paris szerint a tábornoknak egy bizonyos időre megtiltják a becsületrend jelvényének viselését. Percin tábornok a becsületrend főtisztje.

— **Gyilkosok és öngyilkosok statisztikája.** Szomborból jelentik: Az állami statisztikai hivatal átiratot intézett a közigazgatási hatóságokhoz, hogy az a rendelet, amely szerint a gyilkosságokról és öngyilkosságokról havonként jelentést kell küldeni a statisztikai hivatalnak, érvényben van. A statisztikai adatok beküldését a hatóságok eddig elmulasztották, a jövőben azonban a rendeletet pontosan be kell tartani.

— **Telefonállomások lesznek a bécsi autótaxik állomáshelyén.** Bécsből jelentik: A közési közlekedési hivatal olyan újítást tervez, amely már régen bevált más nagy városokban. Az autótaxik állomáshelyén telefont rendez be s így mindenki hazáról felhívhatja a lakásához legközelebb levő taxiállomást, ha kocsit akar rendelni. Egyelőre csak 50 autótaxiállomáson szerelik föl a telefonkészüléket és a munkával májusra el fognak készülni.

— **Reinitz magyarországi bűntársait felmentették a gyilkosság vádjáról.** Debrecenből jelentik: A debreceni tábla csütörtökön tárgyalta Zajtai Ferencnek és fiának bűnügyét, akik a vád szerint a hírhedt Reinitz Jakab felbujtására meggyilkolták és kirabolták Romániában Rozmaring Jakab Miskolc-környéki kereskedőt. Zajtai Ferencnél megtalálták Romániában a meggyilkolt Rozmaring óráját, mire fiával együtt letartóztatták. A román fogságból Magyarországra szökött a két Zajtai, ahol elfogták őket. A miskolci törvényszék Zajtai és fiát felmentette a gyilkosság vádjáról azzal az indokolással, hogy az egyetlen bizonyíték, Rozmaring órája a román nyomozó hatóságoknál eltűnt. A debreceni tábla a felmentő ítélet helyben hagyta.

— **Szurkálásért négyszáz dinár.** Noviszádról jelentik: Milicevics Jevren grocskai napszámos 1920 január 4-én Noviszádon késsel összeszurkálta Zimányi Gyulát. Milicevics ügyét csütörtökön tárgyalta a noviszádi törvényszék és 300 dinár fő- és 100 dinár mellékbüntetésre ítélte.

— **Párisban öngyilkos lett egy beogradi bankár.** A „Politika” szerkesztősége csütörtökön táviratot kapott Párisból Szmiha Sámuel beogradi bankártól. Szmiha közli a „Politika”-val, hogy öngyilkos lesz, mert nem tudja teljesíteni azokat a kötelezettségeket, amelyeket a tőzsdén vállalt a két és fél százalékos hadikártérítési kötvények átvételére. Amikor Szmiha távirata megérkezett, már egy másik jelentés is jött Párisból. Ez a jelentés úgy szólt, hogy Szmiha bankár a montmartei „Dore” hotelban revolverrel főbe lőtte magát. A lövést nem hallotta meg a szállóban senki és csak jóval később vette észre a szobaleány az öngyilkosságot. A szerencsétlen ember még élt, a kórházba szállították, ahol azonban csakhamar meghalt. Az öngyilkos a „Politika”-nak küldött táviraton kívül több levelet hagyott hátra. Írt a párisi Matin-nek is, amelylyel közli, hogy Párisban akarta ügyeit szanálni, frankkal spekulált, de újból vesztett.

— **Cigányzenészek közgyűlése.** A szubotocai cigányzenészek és tamburások egyesülete szerdán tartotta meg évi közgyűlését a Páris vendéglőben. A közgyűlésen Bodrics Miska cigányprimás elnökölt. A gyűlés megüritása után Gavodi Mátyás titkár terjesztette elő az évi jelentést, amit tudomásul vettek. Balázs Béla pénztáros beszámolt a múlt évi és jövő évi költségvetéséről, majd Bodrics Miska bejelentette, hogy a vezetőség az alapszabályok értelmében lemond és kéri, hogy a közgyűlés eitse meg az új vezetőség választását. Az ezután megejtett névszerű szavazás eredménye az volt, hogy elöklé újból nagy szótöbbséggel Bodrics Miskát választották meg. Alöklé lett Vojnics Jövö, titkár Gavodi Mátyás, pénztáros Balázs Béla. Ezenkívül választottak egy tizenkét tagból álló választmányt és hat tagból álló felügyelőbizottságot.

— **A frankhamisítás filmen.** Prágából jelentik: Egy prágai filmgyár vigjátékot készít a frankhamisítási botrányból. A filmvigjátékban a legkiválóbb cseh komikusok működtek közre.

— **Felmentették a müncheni tömeggyilkossági pör vádlottait.** Münchenből jelentik: Pötzing volt hadnagy és Prüfert volt őrmester perében kihirdették az ítéletet. A két vádlottat, aki ellen az volt a vád, hogy 1919-ben a kommunista zavargások idején tizenkét munkást agyonlőttek, felmentették.

— **Sztrájkkal fenyegetnek a francia bányászok.** Párisból jelentik: A moszkvai szakszervezeti internacionáléhoz tartozó bányászok nemzeti tanácsa a mérsékelt irányzat nemzeti tanácsával egyidőben ülést tartott. Mind a két ülésen hatékony frank általános béremelést követeltek valamennyi bányász számára és mind a két ülésen sztrájkot helyeztek kilátásba, amennyiben ezt a követelésüket egy bizonyos időpontig nem teljesítik.

Az új
ZEISS
tükörfény

kirakatok
kiállítási helyiségek
műhelyek
irodák
részére

Legnagyobb világítási hatás mellett
nagy árammegtakarítás

Kérje a 406. sz. leírást

FERNAND BOVE, BEOGRAD
Knez Mihajlov venac 13/14.

CARL ZEISS
JENA

— **A szubotocai francia klub vasárnap teadélutánjai.** A szubotocai francia klub vezetősége értesíti a klub tagjait és azok barátait, hogy a klub által vasárnap délutánként rendezett, táncos egybekötött teadélutánokon csakis a tagok, azoknak családtagjai, valamint a klub tagjai által meghívott barátaik vehetnek részt. A vezetőség kéri a klub tagjait, hogy gondoskodjanak meghívóról a barátaik részére. A legközelebbi összejövetel vasárnap délután lesz öt órai kezdettel, a Nacional-szálló termében. A zenét Pátkai Sándor jazz-bandzenekara szolgáltatja.

— **Öngyilkos lett a Reizman-gyilkos Kovács-testvérek apja.** Budapestről jelentik: Kovács József, a Déli-vasút főkalauza, a hírhedt Kovács-testvérek apja, beretvával elmesztette a torkát. Súlyos sérülésével beszállították a Rókus-kórházba. Állapota reménytelen.

— **Haszanaginica.** A szubotocai Városi Színházban csütörtök este a „Haszanaginica” című háromfelvonásos drámát adták elő Vavra Nina, a zagrebi Nemzeti Színház művésznőjének vendégszereplésével. A vendégművésznő kitűnő játéka nagy hatást keltett. A közönség zajos tapsokkal halmozta el úgy Vavra Ninát, mint J. R. Matievicsét, aki szintén igen jó alakítást nyújtott.

— **Halálozás.** Budapestről jelentik: Tallán Jenő, volt novakanizsai földbírtokos, néhai Tallán Béla fia harminckét éves korában Budapesten meghalt. A fiatal földbírtokos fűtőmérnigyuladást kapott, amiért operálni kellett és az operáció okozta halálát. — **Özvegy Treuer Mórné,** született Csáczzer Laura január 16-án hatvanöt éves korában Bányán meghalt.

— Nagy hóvadás Romániában. Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatóságához érkezett jelentések szerint a vasúti forgalomban nagy hóvadások miatt több helyen iennakadás állott be. Bukarestbe a vonatok nagy késéssel érkeznek. A jassy-i és csernovitzi vonatokat Ramnicul-Sarat közelében betemette a hó. A vonatok kiszabadítására munkásosztásokat vezényeltek ki. Bukarestben is nagy hóvihar dühöngött, amely súlyos közlekedési akadályokat okozott. A külvárosokban a földszintes házak ablakáig ér a hó és nincs munkaerő az citakaritása. Bukarest és Galac, továbbá Brassó és Ploesti között a táviró- és telefonforgalom teljesen megszűnt.

— Összegezt kisü. Noviszadról jelentik: Perváz Nikola tizenméggy hónapos kisü szülei távollétében a kályha közelébe került és súlyosan összegezte magát. Életveszélyes sebesüléssel a kórházba szállították.

— Mükedvelő előadás Szentán. A szentai Katholikus Legényegylet e hó 24-én, vasárnap jótékony célú mükedvelő előadás rendez. Ez alkalommal Földes Imre „Pántlika” című háromfelvonásos darabját adják elő. Főszereplők: Tóth Gyula, Molnár József, Bernyik Klári, Boros Nándor, Krausz József, Mészáros Margit, Bokros Berta, Kovács Nemes Mariska, Polyák Marcell és Rebmann Lajos.

— Az eltűnt szentai utlevelek. Szentáról jelentik: Több szentai kereskedő az utlevélmegszerzéshez szükséges szabályszerű kérvényt a régi utlevéllel és az eltűnt hatvan dinár kiállítási költséggel együtt öt héttel ezelőtt elküldötték Szomborba az alispáni hivatalhoz, ahova azonban a kérvények nem érkeztek meg. Az érdekelték több ízben jártak ezügyben a szentai polgármesteri hivatalnál és Peczárszky Iván titkár a hivatalos postakönyv alapján igazolta, hogy a hivatal a kérvényeket továbbította Szomborba. A kárvalóttak dr. Knezevics Mihos polgármesternek is jelentették az esetet, aki kijelentette, hogy bár a postafőnök szerint nem jártak el szabályszerűen, mert pénzt nem szabad ajánlott levélben küldeni, mégis megindítja a vizsgálatot, hogy a szentai polgárok kérvénye hogyan tűnt el.

— Amerika, az óvatos hitelező. Romániából jelentik: Az olasz lapok jelentik, hogy az amerikai szenátus csak akkor fogja ratifikálni az olasz háborús adósságokra vonatkozó washingtoni megállapodást, ha Anglia is megegyezett Olaszországgal a háborús adósságok rendezésére nézve. A szenátus ugyanis el akarja kerülni, hogy Anglia előnyösebb megállapodást kössön Olaszországgal, mint Amerika.

— Románia nem tud fizetni. Párisból jelentik: *Bratiano* román pénzügyminiszter Newyorkból visszajövet néhány napra megállt Párisban, ahol hosszabb tanácskozást folytatott *Doumer* francia pénzügyminiszterrel. *Bratiano* kijelentette *Doumer* előtt, hogy Románia súlyos pénzügyi helyzetében a legközelebbi tizenméggy éven keresztül csak igen kis összegeket törleszthet Franciaországgal szemben fennálló tartozására és a normális annuitásokat csak 1940-ben kezdheti meg.

— A fasiszta *Corriere della Sera*. Milánóból jelentik: A fasiszta kormány a *Corriere della Sera* élére, mint főszerkesztőt, *Giulio Bendetti*-t, a *Resso del Carlino* jelenlegi főszerkesztőjét állította és a lap szerkesztésére dr. *Singapelli Italot*, a *Corriere della Sera* mostani bécsi tudósítóját szerződtette.

— Forradalmi zavargások Mozambique-ban. Lóndonból jelentik: Mint a *Times*-nak Johannesburgból jelentik, *Lorenzo* a Mrquezbán (Mozambique) zavargások törtek ki. Egy felrobbant bomba megölt egy magasállású vasúti tisztviselőt. Két másik ember az uccai harcok során halt meg.

A méhecske halálára

Tulajdonképpen nem is annyira a méhecskét, mint inkább a méhecskeszeti közlönyt akarom illó sorokban elporentálni, nyugodjék békében. A méhek hivatalos lapjai nem a méhek olvasták és nem is ők írták, itt csak róluak írtak össze tücsköt és bogarat, amivel a derék szerkesztő nyilván demonstrálni akarta szociális érzelmét, hogy ő nem tesz különbséget a mező rovarjai között. Viszont a méhek köz tudomásulag mind anallabéták, nem tudnak olvasni, tehát a cikkiróknak nem kellett attól tartaniok, hogy egy önértékében végig sértett méh markolatig döfni majd szügyükbe fullánkját. Szelid, derék talusi méhészek összeadták a pénzeszközüket, amit a méz árán kerestek — szóval közvetve mégis a méhek pénzelték a laposkát — és szakirodalmat üztek. Lassankint azonban a szak elmaradt az irodalom mellől és az irodalom önállósította magát. Az összes elnyomott vajdasági írók mind itt tombolták ki szenvedélyüket, valóságos irodalmi kánkánt jártak, úgy, hogy a méhek észrevétel nélkül klszortak a közlönyből. Később már csak a költőnek versikéiben és a dilettáns novellisták erdei jeleneteiben fordult elő egy kis méz a hősnő ajakán. Lassankint egészen illuzórius úgarává szállotték szegény méhecskék a saját szakközlönyükben, mitológiai irázisokkal, akár a *Daphnis és Cloe*, vagy az *Ámor és Pszicho* és méltóan írni a *Méhészeti Híradóban* szörnyű banáitásnak számított.

A laposka jobblétre szenderült. Is-tenke, mi fog most történni az elnyomott vajdasági írával, hogy a frank-ról ne is beszéljünk. (—más.)

— Uj községi előjáróság két banáti községben. Beeskerekről jelentik: Alekszijevice Mita beogradi kerületi főispán Szerbelemre és Nimcsicevóra új községi előjáróságot nevezett ki.

— Nyomdászbal Topolán. A topolai nyomdász munkások e hó 24-ikén a Polyák-féle vendéglőben táncos egybeköltött kabaréestét rendeznek. A bál jövedelmét jótékony célra fordítják.

— A Tisza és a Bega partján megszüntették a permanens éjjeli szolgálatot. Beeskerekről jelentik: A folyóvizek aradása miatt a beeskereki folyamánérnöki hivatal decemberben a partokon permanens éjjeli szolgálatot léptetett életbe. Az apadásra való tekintettel az éjjeli szolgálatot a Bega és Tisza partján most megszüntették. Az éjjeli szolgálat csak a Dunán marad meg a pancsevői, kovini és kovaicsai járásokban.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

— Orosz-kínai konfliktus a kínai csapatok vasúti elszállítása miatt. Pekingből jelentik: Az orosz és kínai hatóságok között kínai csapatoknak a kínai keleti vasutakon való szállítása ügyében támadt viszálykodások a vasut igazgatása kérdésében komoly küzdelemre vezettek. A karbini orosz főkonzul megszakította a viszonyt a kínai hatóságokkal. A kínaiak el vannak szánva arra, hogy fegyveres erőt vesznek igénybe. A vasúti forgalmat megszüntették. Az oroszok azzal fenyegetnek, hogy a vasuthálózat védelmére segédcapatokat küldenek ki.

— Vakmerő lótolvajok. Január 9-én este fél 8 órakor egy több tagból álló banda vakmerő módon betört Kulan Urnauer András gazdálkodó házába és az istállóból el akarták hajítani a gazdálkodó lovait. A zaira figyelmek lettek a házből: és revolverlövéssekkel elriasztották a lótolvajokat, akik már az istállóból ki is vezették a lovakat. Ezen vakmerő tettüket az elmúlt nyolc nap alatt ötször ismételték meg, mindenkor eredménytelenül.

Az 500 dinárosrejtély

A Bácsmegeyi Napló csütörtöki példányai közt két olyan példány volt, amelyben a negyedik oldalon

Kétezer levelet lopott

Három éven át döszmálta a leveleket egy noviszadi postás

cikk címe a következő címváltozással jelen meg:

Többezer levelet lopott

Egy noviszadi postás éveken át lopta a leveleket

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap.

Aki a Bácsmegeyi Naplóra előfizet, részvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

SZÍNHÁZ

Bemutató

a beogradi operában

A beogradi opera együttese már hónapok óta készül *Mossonskynak*, a nagy orosz költőnek, *Boris Godounov* című operájára. A Boris Godounov *Ruskin Aleksza* ismert drámájának a megzenésítése és a sz'áv zene történetében éppen olyan határkövet jelent, mint amilyen új fejlődési állomás volt a német zenében *Wagner Lohengrinje*. *Mossonsky* nagyszerű muzsikáját *Rimsky Korsakov*, az orosz zene nagy mestere hangszerelte és a Boris Godounov már harminc esztendeje a nagy világszínpadok állandó műsordarabja. *Sajjapin*, a nagy orosz baritonista ebben a darabban érte el egyik legnagyobb sikereit.

Hogy a beogradi opera most színrehozza a Boris Godounov-t, a színház nagy fejlődéséről tesz tanúságot. Sok szereplő, nagy kórusok, gondos rendezés kell a Boris Godounov színrehozásához. A beogradi operának rövid fennállása óta mindezek a kellékek rendezésre állnak ahhoz, hogy a Boris Godounovot bemutassa. Igaz, hogy orosz segítség nélkül alig tudták volna a darabot kihozni, de mégis dicséretreméltó a Boris Godounovval való próbálkozás.

A Boris Godounovban a sz'áv muzsika dallamai teljes pompájukban érvényesülnek. Gyönyörű pravoszláv egyházi dalok, fülbemászó népdalmelődítők, hatalmas indulók, megkapó szín és hang tobzódása jellemzi *Mossonsky* halhatatlan művét.

A beogradi opera rendezője, *Pavlovsky* naturalista beállítást adott az operának. A művészi korhű jelmezek és artisztikus díszletek már a főpróba közönségének is legteljesebb tetszését és elismerését vívták ki. Különösen a címszereplő *Jurenij* baritonista érdemel minden dicséretet, aki nemcsak hangjával aratott nagy sikert, hanem játékaival is kitünően ábrázolta Boris Godounov erőszakos, kegyetlen és gyenge jellemét *Demeter* trónkövetelő szerepében. Az orosz *Zimovjev* szintén jót produkált, bár a hangja sokat veszített erejéből. Minden szerepről csak jót lehet mondani és különösen ki kell emelni azt a nagy igyekezetet, amellyel a legkisebb szereplő is arra törekedett, hogy a csütörtöki esti bemutatót teljes diadalra vigye. Az előadás zenei betanítása *Brezovsek* karmester érdeme, aki a zenekar s az énekesek betanításának nehéz és fáradságos munkáját végezte.

ASSZONYOM! Tölletjét kiegészíti: POUFRE „MON PARFUM” „BOURJOIS-PARIS”

SPORT

Jacobi legyőzte Pécsit és Mechlövicsot Berlinben. Berlinből jelentik: A német asztali tenisz bajnokság befejezése után a sárga-fehér sorleg mérkőzéseire került a sor. *Jacobi*nak sikerült a bajnokságban szenvedett vereségéért honfitársain elégtételt vennie: megverte mind Pécsit, mind Mechlövicsot és ezzel megnyerte az értékes serleget. Az előversenyben *Freudenheim*, az osztrák bajnok győzött, a német-angol mérkőzés pedig a németek 8:4 arányú győzelmével végződött.

Ausztria és Jugoszlávia. A Bácsmegeyi Napló január 11-iki számában nyilatkozatot közölt *Riboli Józseftől*, a JNS főtitkárától. A nyilatkozatban sajnálatos tévedés folytán az jelent meg, hogy a jugoszláv futball-szövetség bojkottálni fogja Ausztriát, ha ott *Riboli* főtitkár csupán azt mondotta, hogy „a sportközvélemény egyre hangosabban követeli az Ausztria elleni sportbojkottot.”

KÖZGAZDASÁG

A noviszadi vásárcsarnok. Noviszadról jelentik: Noviszad város tanácsa egyik legutóbbi ülésén foglalkozott a vásárcsarnok ügyével és azt a kiszélesített tanács elé utalta. A vásárcsarnok tervrajzai most készültek el és a vásárcsarnok ügyében a legközelebbi városi közgyűlés fog dönteni.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. január 21.

Budapest deviza 1260—1266, valuta 1261—1266.

Prága deviza 59.87—60.37.

Berlin deviza 743.20—745.20 milliárd márka, valuta 738—747 milliárd márka.

Bécs deviza 1255—1259.

Trieszt deviza 43.80.

London deviza 275.

Zürich, jan. 21. Zárlat: Beograd 9.175, Páris 1945, London 25.1725, Newyork 517.75, Brüsszel 2352, Milánó 2090, Amszterdam 208 egynyelvű, Bécs 72.90, Szófia 3.25, Prága 15.325, Varsó 72.50, Budapest 72.60, Bukarest 2.305.

Beograd, jan. 21. Zárlat: Páris 211, London 274.65, Newyork 56.44, Brüsszel 258, Milánó 228, Amszterdam 2275, Berlin 1345, Bécs 795, Szófia 37, Prága 167.40, Budapest 794, Bukarest 27.

Zagreb, jan. 21. Zárlat: Páris 210—211, London 273.78—275.78, Newyork 56.143—56.743, Milánó 227.05—229.45, Amszterdam 226.350—228.3, Berlin 13.4090—13.5090, Bécs 790.60—800.60, Prága 166.53—168.53, Budapest 0.07895—0.07995.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 21. Buzar: 1.4 vagon bácskai 302½—307½ dinár. Tengeri: 3 vagon bácskai, Kelebia paritás 121 dinár, 2 vagon szerémi, új 117.50 dinár, 6 vagon szerémi március—áprilisi 137.50 dinár, 7 vagon szerémi szárlított 145 dinár. Liszt 1 vagon 0-ás GG. bácskai 480 dinár, 1 vagon 0-ás kombinált szerémi 480 dinár, 1 vagon 6-os bácskai 270 dinár. Irányzat: buzánál változatlan, tengerinél lanyha.

Csikágói gabonatózsde, jan. 20. Buzar májusra 176.375, buza júliusra 152.5, buza szeptemberre 144.375. Tengeri májusra 84.375, tengeri júliusra 86.75, tengeri szeptemberre 88.125. Zab májusra 45.375, zab júliusra 45.625. Rozs májusra 109.25, rozs júliusra 109.

Newyorki gabonatózsde, jan. 20. Buzar 204.375—199.375. Tengeri 88.375. Liszt 800—850. Az irányzat buzánál alig tartott, tengerinél tartott.

Don Quixote halála

Drámai költemény egy felvonásban

Írta: Juhász Gyula

DRAMATIS PERSONAE:

A BUSKÉPÜ LOVAG.
SANCHO PANSA.
HAMLET, dán királyfi.
FAUSTUS doktor,
DON JUAN,
SZENT GYÖRGY, lovag
DULNINEA DEL TOBOSO, szolg.
AZ ORVOS,
A PÁP,
A BIRÓ.

(Történik Mancha faluban, időtlen időben.)

(Don Quixote szobája, közepén nagy ágy, benne a lovag. A falon feszület, a földön fölánsok. Az orvos, a pap és a bíró egy sarokban beszélgetnek. A fegyvernök az ágy mellett vigyáz. Nyárvégi alkonyat. Az elején még alszik a lovag.)

A BIRÓ:
Van-e reménység, mester.

AZ ORVOS:
Amig el,
Lehet remélni.

A PÁP:
Fünn az ur itél
És rendelkezik életünkkel ő.

AZ ORVOS:
A természet gyakran csodatevő,
S az orvosság segít.

A PÁP:
Bár gyakran oltalmaztja hiteit,
Imádkozzunk.

SANCHO PANSA:
S együnk mivel az ember,
Nemesek igével él, amíg a szender
Ringatja út. én addig jóllakom.
(Eszik.)

A BIRÓ:
Mi baj van szegények?

AZ ORVOS:
Vérszegény:
Főtápláléka volt a jó remény
S ez is elhagyta. Álmodat evett
És elfelejtette az életet.
Bizony mi türes-tagadás, bolond volt,
Agyát megszállta a sok furcsa hőbort
És alva járt és fantómmal csatázott
S most várja az utolsó, örök álmot.

A PÁP:
Jó lélek volt és igazi keresztény,
De nyugtalan, ki az utat keresvén,
Mely a nagyságra visz, eltévedett,
Mert egy az út és végén a kereszt.

SANCHO PANSA:
Már az való, hogy sok mindenbe
[kezdeti]
De magam is bántam. Fura szerzet;
De vakmerő volt, kár, hogy annyi
[kába]
Nagy utakat bejártunk mindhiába.

AZ ORVOS:
Hűdeg viz kellett volna a fejére.

A PÁP:
Szentelt viz inkább.

A BIRÓ:
A kaloda kénc
Hyeenkor quindig. Birság. Én hiszem,
Hogy gondolta volna iriben.

AZ ORVOS:
(Megnézi az alvó beteget.)

Nagy láza van. Hyeen lázat soha
Nem láttam én.

DON QUIXOTE:
(Álmában.)
Ez a hősök kora,
Előre, báran, bár maga a sátán,
Támadjon is! Sancho, ide a lándzsám,
Megáll, sötét rém, áll, ki vagy?
(Fölrúd, körülnéz.)

AZ ORVOS:
Barátom
Ébredj, mert amit látsz, csak látszát,
[álom!]

SANCHO P.:
Nemes lovag, mit álmodtál?

DON QUIXOTE:
Igen,
Ez is csak álom volt és úgy hiszem,
Minden csak az volt s most a bus
[valóság]

Kopáron rám mered s kitarja torkát
A sir, amelyben nincs több kaland
És csak pihenni kell majd ott alatt,
Milyen kicsiny e csöndes bus szoba,
Milyen kopottas minden butora,
Milyen rozsdás a páncélom s a
[kardom,
S milyen sápadt lehet s sovány az
[arcom!]

A BIRÓ:
Dehogy. Piros!

DON QUIXOTE:
A láz rózsái rajta,
A szenvedés, a kór halálra marta.

A PÁP:
Testvérem, ki beszél most a halálról?

DON QUIXOTE:
Ó, a halál, az majd beszél magától!

A PÁP:
Talán meggyónál? Könnyebb lesz
[szived,
Ha megmutatod a sebeidet,
Miket a hosszú utakon szerzettél
És gyógyulást találsz majd Istened-
[nél.]

DON QUIXOTE:
Igen atyám. Gyónok nyilvánosan,
Hiszen titkolni semmit sínes okom,
Nyílt könyv a lelkem, életem.

[A vétkem
Egyetlenegy és erre csak az égben
Van bocsánat: hittem, hogy a földön
Az igazság győz és hogy még ma
[győzzön,
Fejjel sazladtam mindennek, mi gaz
S betörttem mindig a fejem.]

SANCHO PANSA:
Igaz!
A PÁP:
Kevélység volt szivedben jó lovag
De boldogok az alázatosak,
Mondotta Üdvözítőnk a hegyen,
Bánd meg s ő megbocsátja.

DON QUIXOTE:
Ugy legyen!
Már érzem is, hogy egy mély és
[szokatlan]
Érzés van a szívemben. Annyi harc-
[ban]

Hiába vártam és ma megtaláltam,
Mindig gyötört a vágy, hogy harcba
[menjek,
Most már aludni vágyom mint a
[gyermek].
A sisak mindig szorított nagyon
Most egy sisak hűsít: a nyugalom.
Békesség: ezt a szót én nem tanultam
S most már tudom, hogy mit jelent.

A PÁP:
Az Urban
Találd föl egészen, jó fiam
Mert benne nyugszik meg mind,
[aki van!]
(Don Quixote ismét elszunnyad.)

A BIRÓ:
Én már megyek. Sok pör vár még
[ma rám,
Áldás, békesség! Eg velunk, atyám!
Pihenjen, aki annyit fáradott.
Ki tudja, hányan látunk holnapot!
(A pap letérdel a feszület előtt, az or-
vos medecínát készít.)

DON QUIXOTE:
(Álmában.)
Ki az? Állj és felelj!

HAMLET:
(Látomás, fekete köpenyben, kezében
koponya).

A dán kiályfi jön bucsuzni tőled,
Mig el nem nyel a csöndes temető-
[kert.]

Nemes lovag, sajnálom lelkedet,
Mely meddő harcok térein veszett.
Mely elvérzett a balga küzdelemben
Szélmalmok ellen, birkák nyája ellen,
Uralkodtál nem hallott tartományban
S most semmi sínes és elpusztulsz
[hiában!]

DON QUIXOTE:
Tudom, tudom. De jól esett a harc
És minden harcok vége a kudarc.
(Hamlet eltűnik.)

DOCTOR FAUSTUS:
(Látomás, sűrű köpenyben, kezében
könyvek).

Nemes lovag, sajnálom és szeretlek,
Egébe szálltál boldog képzeletnek
És elfeledted, hogy a föld hazád,
Mely altató rögével hull ma rád.
Pihenj, a küzdő méltó bére ez,
Engem tudásnak vágya, mely sebez,
Téged igazság láza izgatott,
Hős, vagy tudós, mindegy ez már
[amott.]

DON QUIXOTE:
Tudom, tudom. Mit itt lenni úgy
[kerestünk,
Vár ránk nyugodtan és bizton fe-
[lettünk!]
(Faustus eltűnik.)

DON JUAN:
(Bíbor köpenyben, kezében rózsá.)
Dicső bolond földim, köszöntelek!
Elmegy s gyönyörben sohse resz-
[ketett]
A tested, mely szikár, mint szikla.
[szirt,

A szerelemnek édes csókjait
És boldog öleléseit feledve
Éltél, tusáztál. Egy nő drága keble,
Az élet semmi, de álmodni szép volt.
Pedig az élt csak, aki szeretett,
A sírban nincs gyönyör, csupán a
[léleg]
Csókol, én csókolok, amig csak élek.

DON QUIXOTE:
Lehet. De engem tiszta láng hevített,
Te letaroltál mohón égve mindent
Engem csak egy várt, egy találkozó,
A szép Dulcinea del Toboso;
Igaz, hogy végül ez is elmaradt,
De majd felőle álmodom alant.
(Kopogtatnak. A látomány eltűnik.)

DULCINEA:
(Belép megilletődve.)
Dicsértessék!

SANCHO PANSA:
Mi járatban, leányzó?

DULCINEA:
Hallom, hogy jó urunk beteg nagyon!

DON QUIXOTE:
(Erre a hangra felébredt.)
Te itt? Előttél mégis angyalom?

DULCINEA:
Ó, jó uram, nemes lovag bizony
Sok a dolgot a konyhán. Annyi gond
Szakad napestig a szegény csöklédre,
De gondoltam, megnézem, hal-e, él-e?

DON QUIXOTE:
(Pájdalmasan.)
Az élet semmi, de álmodni szép volt.
Hadd lássam még szemed: a nyári
[égből]

Nem kékebb és a nyári uccolások,
Melyek bolond szívemből majd kikel-
[nek!]
Ne síri, no síri, ha szerettél talán,
Majd mondd meg sírom-halmán.

AZ ORVOS:
- Ez a lány
Mit akar itt? Fölizgatod szegényt
S megint bagyvizet készítesz. Menj!
(Dulcinea elset.)

DON QUIXOTE:
Adjátok ide még, Az Amadist,
Mely boldogított egyszer,
AZ ORVOS:
(Magában.)
S sirba vitt!

Mely boldogított egyszer,
AZ ORVOS:
(Magában.)
S sirba vitt!

(Sancho Pansa odaviszi, Don Quixote
felköttyököl és lapozgat benne.)
DON QUIXOTE:
Mily gyönyörűt és mily bus. Éz. Igen,
Még egyszer és utolszor. A szívem
Itt dobant meg, mint harci paripa,
Ha kürtöt hall.

Amadis, Gallia
Első lovagja a nyeregbe száll
Reá a legszebb hölgyek hölgye vár
A ködös Albionban. Amadis
Kinek királyi arca, hangja is,
Szemében a vitézség napja lángol,
Nem föl veszélytől, nem riad

[haláltól,
A lelke tiszta, mint hó, szive bátor,
Mint az oroszlan. Így megy Gallia-
[ból.]
Mi ez? A betűk lassan összefolynak,
Mi ez? Nem látom.

(Lehanyatlak.)

SANCHO PANSA:
Jó uram. Nyugodj csak!

AZ ORVOS:
Bizony, elég volt. Fő a nyugalom!

DON QUIXOTE:
(Agonizálva.)
Fegyvert! Sancho! Lovat!

SANCHO PANSA:
(Az orvoshoz.)
Beteg nagyon.

AZ ORVOS:
Nincs gyógyulás itt, csak... a sir-
[halom].
(A hazatérő nyáj begetése és kolompja
behallatszik az uccáról.)

DON QUIXOTE:
Mi ez? A régi ellenség közelget...

AZ ORVOS:
(Magában.)
Az. A halál.

DON QUIXOTE:
O minden seregeknek
Ura, segíts e végső küzdelemben.
Szent György, én nagy patrónusom,
[esengem,
Jöjj és vigyázz rám! Szent György,
[hívlak én]
S akkor hiába jön a sanda rém,
Az ősi sárkány, Szent György!

SZENT GYÖRGY LOVAG:
(Látomás, fehér köpenyben, kezében
lándzsá, megjelen.)
Itt vagyok.

Én hű vitézem! És a hős nagyok
Aki győzelmet vettek a világon
És magukon, mind várnak téged
[áldón,

Az örök udvar leventéi mind,
Charlemagne, Roland, Tancréd test-
[véreid,
Jeanne d'Arc, Bayard, az ő és új
[világnak]

Minden lovagja a jöttödre várnak!
(Az orvos nézi a beteg pulzusát.)
Igy! Fogd kezem és indulj el velom
Az égi várba, föl a fellegent!
(Eltűnik.)

DON QUIXOTE:
(Lázdomban.)
Hol vagy? megyek!

(A kolomp szól.)
Már hallom a harangszót
Amely fogad. Ki oly sokat barangolt,
Most révbe ér.
(Meghal.)

AZ ORVOS:
(A paphoz.)
Szegényke, már halott!

A PÁP:
(Letérdel az ágy előtt.)
Az Ur irgalmas! Imádkozzatok!
Makó, 1924. szeptember 22.

NYILTTÉR.

Műhely áthelyezés.

Értesítjük b. megrendelőinket és ismerőseinket, hogy asztalosműhelyünket Duličeva ul. 47 szám alól **áthelyeztük 13. Novembra ul. 9.**

(volt Bajai-ut, Puk el ház). Egyben felhívjuk a n. é. közönség figyelmét, hogy butortisztításokat és épületjavításokat és minden a szakmánkba vágó munkát a legjutányosabb áron vállalunk.

A n. é. közönség bővebbi pártfogását kéri

Zvekan és Madarasz

épület és butor asztalosok
13. Novembra (Bajai) ul. 9.

Objava dražbe.

Na temelju rešenja sreskog suda u B-Topoli, kao gruntuve vlasti br. 1949/1924. grunt. objavljujem, da ću na dan 24. januara 1926. godine prepodno u 1/2 12 sati u advokatskoj kancelariji Dr. Jakova Fischera i Dr. Elemara Kalmar u Subotici, Kraja Aleksandra ul. br. 4. I. sprat, održati javnu dražbu, radi izdavanja na jednu godinu čina pod zakup nekretna kuća, koja je uvedena u grunt. ulošku opštine B-Topole br. 3185. pod top. br. A. I. 698/6. onome, ko da najviše.

Bliži uslovi dražbe se mogu doznati u advokatskoj kancelariji suboti kih advokata Dr. Jako Fischer i Dr. Elemara Kalmar.

Stevan Vernački

staratelj sekvestra

Árverés

Zobnatica vasutállomás mellett 21 lánca szántóföld és tanyára vonatkozó utósjánlati árverés a helybeli kir. jár bíróság földszint 20. sz. alatt f. évi január 29-én d. e. 9 órakor okvetlenül meg lesz tartva, miért is a venni szándékozók felbivatnak, hogy az árverésen jelenjenek meg. Az érdeklődőknek **dr. Vas Antal** ügyvéd irodája ad felvilágosítást.

JUGOSZLAV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZÁSZLÓK

tiszta gyapjuból, színe nap és víz ellen garántált

75 cm széles 120 cm hosszú Din.	70.—
100 cm széles 150 cm hosszú Din.	100.—
110 cm széles 200 cm hosszú Din.	150.—
120 cm széles 250 cm hosszú Din.	200.—
150 cm széles 300 cm hosszú Din.	300.—

szállítunk bérmentve az összeg előre való beküldésnél vagy utánvétellel.

KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbičeva ul. 22.
Viszonteladók kerjenek ajánlatot!

Két modern 4 szobás, fürdőszobás lakház raktárakkal és mellék-helyiségekkel szabadkézből azonnal eladó. Egyik lakás esetleg azonnal átvehető. — Cim a kiadóhivatalban.

**„PATRIA“
BÁCSKAI MŰMALOM
BAČKA-TOPOLA**

A község és a környékének legnagyobb és legmodernebbül berendezett gőzmalma

CSERÉL:

buzáért lisztet, tengeriért és árpaért darát és lisztet.

ELAD:

mindenfajta lisztet és takarmánycikkeket nagyban és kicsinyben a legkedvezőbb áron.

VESZ:

buzát, tengerit és mindenféle gabonát melyekért a legmagasabb napi árat fizeti.

A malom minden munkanapon teljes üzomban van!

Gyors és pontos kiszolgálás! Várakozás nincsen

50.000

dinár segélydíjat fizet elhalt tagjai után azok hozzátartozóinak

Bácska Temetkezési Egyesület Subotican

Befizetési díj elhalt tagonként 100 dinár.

Új tagok felvétele eszközölhető nemre és életkorra való tekintet nélkül.

Helyi képviselők felvételnek az ország bármely községéből.

Az igazgató tanács.

100 leeres ally nasznait

LANZ LOKOMOBIL

üzomban megtekinthető, **ELADO**
Azonnal átadható. — Cim a kiadóban.

„ARGUS“ Általános **BEOGRAD**
Információsroda

**JUGOSZLÁVIA
LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA**

ARGUS megóv kérés követelésektől és veszteségektől
ARGUS összeköttetéseket szerez vásárlóképes házakkal
ARGUS kiviteli lehetőségeket teremt
ARGUS olcsón, realisan és biztosan végez inkasszót
ARGUS közli a kiirt állami szállítások t
ARGUS több ezer elsőrendű referenciával rendelkezik

Hittudósító előfizetési árak:

10 információ 400 dinár, 25 információ 875 dinár
50 információ 1500 dinár, 100 információ 2500 dinár

Távíratcim: ARGUS—BEOGRAD

Keresek

építési rajzoló

mielőbbi belépésre.

Ajánlatok eddigi gyakorlat és fizetési igények megjelölésével **SCHMOLKA** hirdetőjébe **NOVISAD,** Futoš i put 2. kéretnek.

Eladó ház üzlettel!

Sentán, főtéren, városházával szemben, ház, modern nagy lakással, fürdőszoba, mosókonyha, minden mellékkeliséggel, vízvezeték, artézi kut az udvarban, nagy raktárhelyiség, alsó lakás, halál-eset miatt eladó. — A házban 30 éve fennálló nagy rövidáruüzlet van, mely pompás berendezéssel együtt, esetleg anélkül is eladó. Kivánság szerint az egész áruaktár is átadható. Lakás és üzlet vétel után azonnal elfoglalható.

Érdeklődni a tulajdonosnál:

GRÓF JÓZSEF, SENTA

Harisnya, csipke, rövidáru

minden minőségben a legnagyobb választékban

Legolcsóbb árak!

RÖHRICH és KRACKER VEL.-BEČKEREK

Fendler-féle „Fehér-ház” udvarában

ÉRTESÍTÉS

Majar és Tsa **kosár és kertibutor** (horgosi) fonó üzletét átvettem és

Oslobodjenja ulica 27. szám (Sentai ut)

alá helyeztem át, hol saját nevemen tovább vezetem és t. megrendeléseim továbbra is a legpontosabb kiszolgálásról biztosítom Tisztelettel **HORGOSI PÉTER**

6000

dinár segélyt fizet tagjainak szülés esetén az

Első Vojvodina Szülészeti Egyesület.

Tagokat állandóan felvesz Trumbičeva ul. 3. sz. a. iroda helyiségében.

Vidéki tagokat felvesznek a következők:

Horgošon: Timár adótiszt, községháza. **Mertonošon:** Dušan Vasić nyug. közs. pénztáros és Nikola Milinović aljegyző. **Sentán:** Kopasz Kálmán kántor. **Molon:** Géza Ambrus tanító, **Adán:** Huszág Dezsőné asztalos. **St.-Beččen:** Komenda János nyugalmazott tanító. **Somborban:** Magyar István, Mrazovičeva ulica 12. **Kušan:** Váradi Gyula nyug. tanító.

A BEOGRADI

MOSKVA SZÁLLODÁBAN

MEGNYILT AZ ÚJ ELEGÁNS

BILLIÁRD TEREM

Mindennemű játék;

sakk,

kártya,

dominó.

KORZÓ MOZI
Január 21-től 24-ig
Csütörtöktől-vasárnapig
RUDOLF VALENTINO
a filmszínészek királya
felép a szezon kimagasló
ujjdonságában
A szent ördög
színijáték Spanyolország-
ból a szerelem és tüzes
napsugár hazájából
6 felvonásban.
Rendes helyárak.

LIFKA MOZI
Vasárnap utoljára
JACKIE COOGAN
nagy sikert aratott
ujjdonsága
Kis Robinson
Ezenkívül a gyönyörű szép
Divatkirálynő
Rendes helyárak, 2 sláger.

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésközlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

NŐI KALAPSZALON
POGÁNY
Kalap szalonomat megnyitottam. Kérem a tisztelt
hölgyközönséget, hogy régi praxisom alatt bevált
szép munkámról és jó ízlésemről vételeményesen
nélkül meggyőződni sziveskedjék. Átalakításokat
modellek után készítek.
Trg. Fra Ješe 15. I. emelet
Ljubibratic-ház (Hitelbankkal szemben) Telefon 30.

NARODNI BIOSKOP NÉPMOZGÓ
a kath. legényegylet
helyiségében
Január 21., 23. és 24-én
csütörtök, szombat, vasárnap
A technika legújabb vívmánya a RADIO a szerelem
szolgálatában
RADIO HÁZASSÁG
Modern vigyítók 6 felvonásban
Jövő héten szenzációs film kerül műorra. — Kísérje
figyel-mmel a plakátokat

ÜZLETI KÖNYVEK
OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL
NAGY ÁRLESZÁMLÍTÁS!
HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószer-
és papírkereskedésben Subotica
Karadjord'ev tr. 12.

FOGLALKOZÁS
Dofgos, tisztá minden-
tő keresetők éves bef-
ve. Cim a kiadóban. 482
Keresek ügyes kézilányt
és intelligens tanulóányt.
Pogány női kalapszalón.
Trg. Fra Ješe 15. 479

Vizondolálás
(Wasserwelle)
nékai MINCS szép sima DUBIFEJ
Legművészebb kivitelben
SESTRE WEISS
Nőgyógyász szalonban Subotica
Sokolova ul. 1. (volt Gombkötő u.)
Elsőrangú szalonzenekar.
Jazz-band vagy cigány-
zenekar kerestetik azon-
nali belépésre. Sürgős
ajánlatok Hotel Royal.
Osijek, címre intézendők.
475

Vincellér kerestetik március hó elseián való belépésre környékbeli nagyobb gazdaságban levő hat holdas szőlő öndlő kezelésre és megművelésre. Józan életű, szorgalmas korán kelő, elsőrendű, hosszabb bizonyítvánnyal rendelkező pályázók irásbeli ajánlatát fizetési igérvet megelőzésével és bizonyítvány másolatával (amelyet nem küldök vissza) küldjék címemre, amelyvet a kiadóhivatal közölni fog. A kertészet összes ágaiában képesítettek előnyben részesülnek. 513

ELŐNY OMDÁT
MÓDERNÜL
FELSZERELVE
legelősebben szállít
LEOPOLD SÁMUEL
SABLONYÁRA
SENTA 257

Földmives és földgazda-
sági iskolát végzett egyén
25 évi gyakorlatlaltal ispani,
gazdai vagy jobb kulcsári
állást keres április hó
24-ére. Gazdaság önálló
vezetését is elvállalom.
Cim a kiadóhivatalban.
493

Borhelyeszed íómunkás
felvétetik Gutli Józsefnél.
Halesi ut 66. 494

VÉTEL-ELADÁS
Szótagyárat megvételre
keresünk. Ajánlatokat a
kiadóhivatal továbbít.
474

Zongorák, pianinók, leg-
modernbb és legfinomabb
kivitelben Prágai zongora-
termeiben Vel. Kikindán
kaphatók. E szakmában
legrégibb és legelősebb
beszerzési forrás hazánk-
ban. Részletfizetésre is.
9959

Zama'os, igen jó mi-
nőségű bős-almás
vöröserdői bor
kapható nagyobb
mennyiségben. Érdeklő-
dni lehet Erdélyi
Pálnál dr. Vas Antal
ügyvéd irodájában. 466

Bor eladó. 70 hektó kele-
biai rizling saját termés.
50 hektó siller. VII. Ju-
govičeva ul. 36. Baumner.
426

Alma elsőrendű legelő-
sebb napi árban kapható.
Vujevics Benónél. Főpos-
tával szemben. 365

Használt hódfarku
cserép
nagy mennyiségben kapható
Halbrohr és Társa
szállítók Szegedi-utj telepon

Eladó a Szegedi uton egy
telek, üzletnek is alkal-
mas. Bővebbet: Bleszák-
telep 21. 492

BÁMULATOS OLCSÓN
ELADÓ: Órák, arany-
ezüst ékszerek, dohánytár-
cák, ruhák, télikabátok,
urazóbundák, nőiúncok, vá-
szonkézimunkák, cirilbe-
tűs írógépek, sütyeszítő-
varrógép, különféle illat-
szerek, Sampon, Bavrun,
kávépótlék, butordarabok,
finom rézgy mairaccal,
fürdőkádk kályhával, nagy-
mennyiségű finom gyapju-
szövet, egy 4-es és egy
3-as Wertheimkassza, kül-
lönféle karácsonyviálándé-
k **Kiss adásvételi intézet**
VI. Trumbičeva (Petőfi)
ul. 11. Csirkepiac. 10333

Schlager-féle
BÖRÖNDÖK
és **BÖRÁRUK**
a lejtőnők. Megrendelés-
ket és javításokat elfogadók.
SUBOTICA
Aleksandrova ulica 1.

Vizesuborka és savany-
ított paprika kapható a
Kemény-féle ecet- és kon-
zervgyárban. I. Voinovi-
čeva ul. 5. 10816

Zongorák, pianinók csakis
elsőrendű gyármányok
12-18 havi részletre is
kaphatók Raab Károly
zongora u. -raktárában
Sombor. Viszontelárusítók-
nak 5 százalék enged-
mény. 10351

Naponta friss
pörköltkávé
kapható
Sugar Manónál
Subotica, Rudičeva ul.

Jókarban levő 2 varrógép,
ezyk Singer gyármány,
használt, de jókarban levő
eladó. Kiss József szabó.
Pačir. 503

Leltározás előtt! Összes
férfi ruha, rajtan, télika-
bát, nőiélöltő, leányka-
ielöltő 30-40% enged-
ménnyel árusítatnak Eisler
Izsónál. Barátok tem-
ploma során. 504

Keresek körülbelül 30
hold szántóföldet, lakó és
gazdasági épülettel hosz-
szabb időre bérbe. Rudolf
Weinfeld, Marja Bistri-
ca, Rudnik Pčianica. 495

Jókarban levő hídmele-
zet keresek megvételre.
Viktor György, Bačko-
Petrovcselo. 485

Kisebb házat kerítel azon-
nali megvételre keres
Nemzetközi Tudakozódó,
Aleksandrova ulica 9,
(Halbrohr ház.) 523

Temetkezési **egyesületek**
és **községeknek alkalmas**,
egy csukott, üvegezett és
két nyitott halottas kocsi,
valamint egy csukott
fiaker, mind jókarban,
azonnal eladó. Nemzetkö-
zi Tudakozódó, Aleksan-
drova 9. (Halbrohr ház.)
524

KÜLÖNFÉLE

Különbejáratu csinosan
buterózott szoba kiadó.
Želieznička ul. 3. 487

Bácskai földre kedvező
feltételek mellett ielzálog
kölcson kapható. Felvilá-
gosítás nyervehető: Senoe
ulica 21. Fekete Gyulá-
nál. 457

Csinosan buterózott ut-
cai parkettás szoba für-
dőszobával azonnal ki-
adó. Ugyanott elsőrendű
házi koszt kihordásra
kapható. Cim a kiadóban.
458

Csemege-üzlet azonnal
átadó a beltéren. Cim a
kiadóhivatalban. 449

Beltéren forgalmas helyen
lakást keresek. Cim a ki-
adóban. 399

Jóforgalmu szélmalom
bérbeadó. Halesi ut. 19.
456

Szoba-konyhás lakást
(üresen) keresek a belté-
térén. Cimet a kiadoba
kérem. 450

Közvetítünk: Adó- és
vámügyekben, minden-
mű engedélyek beszerzé-
sénél (trafik, vendéglő,
ipariog stb.) állampolgár-
sági és itartózkodási en-
gedélyek, nyugdíjrende-
zés, utlevél és vízum be-
szerzésnél az összes álla-
mokban. Forditunk min-
den nyelvről szembre és
fordítva. Nyugalmasít
ezredes ad felvilágosítást
minden katonai ügyben.
Nemzetközi Tudakozó,
ul. 9. (Halbrohr ház.) 522

Teljes ellátást keresek
segédnőm részére azon-
nalra. Fimár fényképész.
Aleksandrova ulica. 519

Gummbélyegzőt bármi-
lyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

Minden második sorsjegy-
nyer. 1.000.000, 500.000,
400.000, 300.000, összesen
39.150.000 dináros nyere-
mény. Sorsjegyek 20, 40
és 80 dinár. Próbáljon sze-
rencsét. Rendeljen sors-
jegyet és csekklapot Gyel-
vai Lajosnál, Bačka-To-
pola. 11330

**Raktár-
helyiség**
szűkös és száraz, vasajtóh-
lál, nagy feladható tórral
1926 év február 1-től kiadó.
Érdeklődni lehet a Zrinjski
trg 24. számú házban a ház-
tulajdonosnál. 9821

Kertészt, ki éveken át
uraságoknál szolgált, ke-
res Szemző Istvánné. Kr-
njaja. 490

Gazdasági boghárt kere-
sek azonnali felvételre. —
ösv. Reők Ivánné gazda-
sága. Horgoš. 478

Cimkét, klisé, litografiai mun-
kát, részvények, betétkönyv-
vek, dombornyomás, dobo-
zokat, üzleti könyvet, gyógy-
szertárat részére precíz do-
bozokat a legújtanosabban
szállít
FISCHER ERNŐ
grafikai műintézet Subotica
10322

Gyors- és gépiró, intelli-
gens hölgyet vagy kis-
asszonyt, aki bírja a ma-
gyar, német és a szerb-
horvát nyelvet azonnal
alkalmaz a Nemzetközi
Tudakozó. Aleksandrova
ul. 9. (Halbrohr ház.) 521

HÁZTULAJDONOSOK
ÉPITTETŐK
A házak falában elhelyezett villamos vezetékek nem láthatók,
pedig épen ezek a vezetékek szolgáltatják a világosságot,
a meleget és a hajtóáramot.
A vezetékeknek a házakban ugyanaz a szerepe, mint az
ereknek a testben. Az építésnél kell tehát a vezetékek
elhelyezésére ügyelni. Ha ezt megfelelően helyezzük el, a
vezeték mindig rendben lesz. Bizza tehát a kidolgozást
ránk és mindig meg lesz elégedve.
Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D. D.
Világítási és üzemi osztály — Kostina ulica 1.

HELMER MIHÁLY
villanyerőre berendezett
reszelővágóműhelye
Vel.-Beckerek
Getcova (Német) ulica 40
Vállalja ócska reszelők és
ráspolyok újra felvágását
Szerszámot készít
kőfaragóknak
5961